

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**STÍŽNOST VŮČI KOLEKTIVNÍMU SPRÁVCI
Z POHLEDU DABINGOVÉHO HERCE**

Kristýna Novotná

Vedoucí práce: JUDr. Ing. Martin Adamec

Oponent práce:

Datum obhajoby:

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE
FILM AND TV SCHOOL

Film, Television, Photography and New Media
Production

BACHELOR'S THESIS

**COMPLAINT AGAINST THE COLLECTIVE
ADMINISTRATOR FROM THE DUBBING
ACTOR'S POINT OF VIEW**

Kristýna Novotná

Supervisor: JUDr. Ing. Martin Adamec

Opponent:

Date of presentation and defense:

Academic degree: BcA.

Prague, 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Stížnost vůči kolektivnímu správci z pohledu dabingového
herce

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne 5. 6. 2020

Kristýna Novotná

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků bakalářské práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Problematika výkonu kolektivní správy představuje v současné době jedno z nejdiskutovanějších témat v prostředí českého dabingu. V této oblasti působí několik profesí, přičemž nejčastěji je toto téma podrobováno kritické diskuzi ve vztahu k dabingovým hercům, a to zejména s ohledem na jejich možnosti obrany vůči činnosti a postupům kolektivního správce. Přestože se jedná o důležité a aktuální téma, není mu v odborné literatuře věnována přílišná pozornost. Tato bakalářská práce si proto klade za cíl věnovat se institutu stížnosti dle § 101g autorského zákona, který představuje prostředek obrany, kterým dabingový herec disponuje vůči kolektivnímu správci. Je proto žádoucí podrobit tuto oblast a zejména její právní úpravu kritické analýze. Hlavním přínosem této práce by proto mělo být nejen přispění do odborné diskuze, ale i formulace úvah *de lege ferenda*.

Abstract

The issue of executing a collective administration is one of the most discussed topics of the Czech dubbing environment. There are several professions in this area and this topic is a subject to a critical discussion especially in regards to dubbing actors and their possibilities of defense against the actions and approach mechanisms of the collective administration. Even though it's an important and current topic, it has not been granted enough attention in specialized literature. This bachelors thesis would therefore like to address this issue according to § 101g of the Copyright Act, which is for a dubbing actor somewhat of a means of defense against his collective administration. It is therefore highly desirable to subject this area and especially legislation to a critical discussion. The main benefit of this thesis should therefore be not only a contribution to the discussion on the topic, but also its help forming of the considerations *de lege ferenda*.

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu bakalářské práce JUDr. Ing. Martinovi Adamcovi za odborné vedení, zvláště pak za veškeré věcné připomínky a taktéž za jeho ochotu a přístup, který mi při zpracování této práce věnoval.

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	DABING A DABINGOVÝ HEREC	12
2.1	DABING – POJEM, VÝVOJ, TYPY PŘEVODŮ DO JINÉHO JAZYKA	12
2.1.1	POJEM DABINGU	12
2.1.2	VÝVOJ DABINGU – STRUČNÝ NÁSTIN	14
2.1.3	DABING JAKO TYP PŘEVODU DO JINÉHO JAZYKA.....	17
2.2	DABINGOVÝ HEREC	18
3	VÝKON KOLEKTIVNÍ SPRÁVY PRO DABINGOVÉ HERCE	21
3.1	KOLEKTIVNÍ SPRÁVA – OBECNÉ OTÁZKY	21
3.1.1	PRÁVNÍ ÚPRAVA KOLEKTIVNÍ SPRÁVY	21
3.1.2	ÚČEL KOLEKTIVNÍ SPRÁVY	25
3.1.3	KOLEKTIVNÍ SPRÁVCE A JEHO ÚLOHA	27
3.2	VÝKON KOLEKTIVNÍ SPRÁVY PRO DABINGOVÉ HERCE	29
3.2.1	DABINGOVÝ HEREC JAKO NOSITEL PRÁV	29
3.2.2	KOLEKTIVNÍ SPRÁVCE INTERGRAM	30
4	STÍŽNOST VŮČI KOLEKTIVNÍMU SPRÁVCI DLE § 101G AUTZ Z POHLEDU DABINGOVÉHO HERCE..	34
4.1	STÍŽNOST – OBECNÉ ASPEKTY	34
4.1.1	POJEM STÍŽNOSTI	34
4.1.2	STÍŽNOST DLE § 101G AUTZ JAKO SOUČÁST TRANSPARENTNOSTI KOLEKTIVNÍ SPRÁVY	35
4.2	PODÁNÍ A VYŘÍZENÍ STÍŽNOSTI DABINGOVÉHO HERCE VŮČI KOLEKTIVNÍMU SPRÁVCI INTERGRAM	38
4.2.1	OSOBA STĚŽOVATELE.....	39
4.2.2	DŮVODY STÍŽNOSTI	41
4.2.3	PODÁNÍ STÍŽNOSTI	42
4.2.4	VYŘÍZENÍ STÍŽNOSTI.....	44
4.2.5	STÍŽNOST JAKO PROSTŘEDEK NEFORMÁLNÍ KONTROLY KOLEKTIVNÍHO SPRÁVCE	49
5	VYHODNOCENÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	51
6	ZÁVĚR	55

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	57
------------------------------	----

1 Úvod

Předložená bakalářská práce se zabývá důležitým a stále poměrně novým právním institutem, který je součástí transparentnosti výkonu kolektivní správy – stížností vůči kolektivnímu správci dle § 101g autorského zákona (AutZ),¹ a to z pohledu dabingového herce jako stěžovatele. Transparentnost kolektivní správy, která byla v současné podobě zakotvena do autorského zákona poměrně nedávno na základě zásadní novelizace (zákonem č. 102/2017 Sb.²), je velmi aktuálním tématem, které v současném prostředí českého dabingu patří mezi nejdiskutovanější témata vůbec.³ Přesto mu v odborné literatuře není věnována dostatečná pozornost, proto se domnívám, že si vybrané téma zaslouží podrobnější zpracování, a to v tomto případě na úrovni závěrečné bakalářské práce, která by mohla představovat alespoň skromný příspěvek do odborné diskuze o vybrané problematice.

Pro výběr tématu jsem se rozhodla nejen z důvodu jeho aktuálnosti, ale rovněž i z toho důvodu, že v oblasti dabingu pracuji již řadu let a znám jej po praktické stránce, což mi pro účely bakalářské práce umožnilo propojit praktické poznatky s teoretickými závěry. S dabingem jsem se poprvé setkala v rámci studijní praxe v České televizi, kde jsem měla možnost poznat komplexní proces výroby dabingu včetně veškerých souvisejících činností. V rámci této praxe jsem měla na starost mj. i smluvní agendu, zejména ve vztahu k výkonným umělcům, tj. v tomto případě k dabingovým hercům. Otázka práv a povinností výkonných umělců mě vedla k zájmu o problematiku kolektivní

¹ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) (dále jen „autorský zákon“ nebo „AutZ“).

² Zákon č. 102/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³ Resp. kolektivní správa obecně je nejen důležitým tématem v prostředí českého dabingu, ale jak např. uvádí Jan Barták, kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících je stále důležitějším prvkem v moderních systémech autorského práva. (BARTÁK, Jan. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. In: SRSTKA, Jiří a kol. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2019, s. 293.)

správy, která v prostředí českého dabingu podrobována kritické diskuzi, avšak v odborné literatuře se aktuálnost tohoto tématu nijak neodráží.

Kolektivní správu pro dabingové herce lze považovat za multioborové téma s přesahem jak do oblasti mediálních studií, tak do oblasti práva, zejména práva autorského. Jedním ze stěžejních zákonných požadavků na kolektivní správu je její transparentnost a autorský zákon stanoví řadu institutů, kterými má být transparentnost při jejím výkonu zajištěna.⁴ Z těchto institutů jsem si vybrala jako téma této práce stížnost vůči kolektivnímu správci, kterou považuji za jeden z nejběžnějších a nejdostupnějších prostředků, kterými se stěžovatel, tj. v tomto případě dabingový herec, může ohradit proti činnosti nebo postupům kolektivního správce,⁵ kterým je v tomto případě spolek INTERGRAM.⁶

Cílem této bakalářské práce je tedy podání komplexního výkladu k institutu stížnosti vůči kolektivnímu správci dle § 101g AutZ a přispět tím do odborné diskuze o tomto tématu, přičemž smyslem a účelem této práce není pouze deskripce vybrané problematiky, ale zejména pak s ohledem na učiněné závěry formulace návrhů *de lege ferenda*.

Při zpracování této práce byly použity zejména metody deskripce, analýzy, komparace a syntézy. Základní informační zdroje představovaly zejména právní předpisy, odborná literatura z oblasti mediálních studií i z oblasti práva, ostatní právní i jiné dokumenty a taktéž i vlastní poznatky z praxe.

Tato práce se člení na šest kapitol. První kapitolu představuje úvod, v němž je vysvětlena aktuálnost tématu, zdůvodněn jeho výběr a stanoven cíl bakalářské práce. Druhá kapitola se věnuje problematice dabingu, je v ní

⁴ Viz § 99f a násl. AutZ.

⁵ V této souvislosti je vhodné připomenout, že autorský zákon upravuje v ustanovení § 101 a násl. institut prostředníka, avšak ve srovnání se stížností se jedná o institucionálně odlišný a nezávislý způsob mimosoudního řešení sporů oproti zvláštní úpravě mediace využitím prostředníka dle autorského zákona (§ 101 a násl. AutZ), byť z hlediska systematického jsou oba tyto instituty zařazeny do téhož oddílu autorského zákona. (TELEC, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1147.)

⁶ INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, z.s. (dále jen „INTERGRAM“).

vysvětlen klíčový pojem dabing, dále reflektován jeho vývoj, a to jak u nás, tak v zahraničí, a následně je věnována pozornost jednotlivým typům převodu jazyka do příjmové země, mezi které patří dabing. Tato kapitola se taktéž věnuje profesi dabingového herce. Třetí kapitola se věnuje problematice kolektivní správy a je rozdělena na obecnou a zvláštní část, která se věnuje výkonu kolektivní správy pro dabingové herce. V obecné části je věnována pozornost právní úpravě kolektivní správy, jejímu účelu a předmětu, a dále kolektivnímu správci a jeho úloze. Ve zvláštní části je věnována pozornost dabingovému herci jako nositeli práv a kolektivnímu správci INTERGRAM. Čtvrtá kapitola se zabývá institutem stížnosti dle autorského zákona a je v ní uvažováno obecně o pojmu stížnosti a dále je pak uvažováno o vybraném typu stížnosti dle autorského zákona, kdy je zde obsažen komplexní výklad, a to od podání stížnosti až po její vyřízení. V následující páté kapitoly jsou shrnuty závěry a formulovány návrhy *de lege fernda*. A konečně kapitolu šestou představuje závěr

Bakalářská práce vychází z právní úpravy a dostupných zdrojů aktuálních ke dni 1. června 2020.

2 Dabing a dabingový herec

Český, resp. československý dabing patří z hlediska celosvětové úrovně mezi nejstarší a nejkvalitnější vůbec. Domnívám se, že dabing lze vedle herectví, zpěvu a ostatních uměleckých oborů rovněž považovat za samostatný umělecký obor, byť toto není reflektováno v odborné literatuře a dabing je bohužel často upozadován. Na tuto skutečnost poukázala např. již v roce 1976 Jana Boháčová v odborné publikaci vydané pro posluchače FAMU, která v jejím úvodu zmínila, že československý dabing i přes své prokazatelné úspěchy a přes oblibu u diváků stojí až na malé výjimky stranou zájmu filmových odborníků a kritiků.⁷

Předmětem této kapitoly je dabing a s ním související profese dabingového herce. Nejprve se budu zabývat problematikou dabingu, zejména výkladem tohoto pojmu, jeho vývojem u nás i v zahraničí, a taktéž přiblížím jednotlivé typy převodu do jiného jazyka. Dále se budu věnovat profesi dabingového herce. Považuji za důležité zmínit, že tato kapitola nebude vyčerpávajícím pojednáním o dabingu, jelikož rozsah bakalářské práce to ani neumožňuje, nicméně domnívám se, že pro účely této práce představuje tato kapitola dostačující nástin.

2.1 Dabing – pojem, vývoj, typy převodů do jiného jazyka

V této podkapitole se blíže věnuji klíčovému pojmu dabing, jeho vývoji a následně jednotlivým typům převodu do jiného jazyka.

2.1.1 Pojem dabingu

Dabing, z původně anglického slova *dubbing*, lze vykládat jako přetlumočení audiovizuálního díla či jeho části, zpravidla filmu, televizního pořadu či jiného spotu (vstupu), mluveným slovem z původní jazykové verze

⁷ BOHÁČOVÁ, Jana. *Tvůrčí a technologické postupy filmového dabingu*. Praha: SPN, 1976, s. 3.

do jazyka jiného.⁸ Na dabing lze tedy nahlížet jako na proces, při kterém jsou výkony herců nebo jiných výkonných umělců namluveny jinými herci s cílem nezměnit ostatní zvukové složky díla, jako jsou ruchy nebo hudba.

S dabingem se lze nejčastěji setkat při vzniku jiné jazykové verze díla, nicméně je o něm i poměrně často uvažováno v případě nekvalitního hereckého projevu, kdy je nutné herecký výkon namluvit hercem jiným. Stává se tak např. při realizaci reklamních spotů (vstupů), v nichž nevystupují profesionální herci a jejich hlasový projev není dostatečně kvalitní, nicméně z hlediska obrazu je jejich projev vyhovující. Z mého pohledu jsou takové úvahy o dabingu problematické, jelikož jeho základním předpokladem je přetlumočení do jiného jazyka, což v případě pouhého přemluvení hlasově neprofesionálního výkonu není splněno.

V úvodu této kapitoly bylo poukázáno na to, že český (československý) dabing patří mezi nejkvalitnější z hlediska celosvětové úrovně. Domnívám se, že dabing má v Česku tradici a dlouhodobě byl tuzemský dabing synonymem pro kvalitu, která by měla být základním požadavkem. Nicméně v současné době již toto tvrzení ne zcela platí a naopak není ničím neobvyklým, když zejména z důvodů ekonomických není dabing realizován v dostatečné kvalitě, což tento obor velmi poškozují.⁹ V odborné literatuře je na profesionální (tj. kvalitní dabing) nahlíženo jako na dabing umělecký. Např. Sylva Talpová pod pojmem umělecký dabing rozumí dabing na té vůbec nejprofesionálnější úrovni, a to počínaje precizním překladem původních dialogů, které musí ctít realie a faktický obsah, přes dodržování sociálního prostředí jednotlivých postav, veškeré jejich emoce, věk, až po celkový rytmus a synchronnost textu.¹⁰ Při splnění těchto požadavků se pak dabingoví herci mohou co nejdříve vžít do jejich postavy, což by mělo vést k co nejautentičtějšímu výsledku, kdy je rozdíl mezi verzí původní a verzí dabovanou rozdíl minimální. Hlasové výkony pak musí být

⁸ Např. LEVINSKÝ, Otto (ed.) a kol. *Film a filmová technika*. Praha: SNTL, 1974, s. 41.; KRAUS, Jiří a kol. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Praha: Academia, 2005, s. 149.; LINHART, Jiří a kol. *Slovník cizích slov pro nové století*. Litvínov: Dialog, 2007, s. 74.

⁹ Ke kvalitě dabingu srov. např. BOHÁČOVÁ, Jana. *Tvůrčí a technologické postupy filmového dabingu*. Praha: SPN, 1976, s. 40-41.

¹⁰ TALPOVÁ, Sylva. *Kapitoly o dabingu*. Brno: JAMU, 2013, s. 4.

kvalitně a citlivě smíchány mistrem zvuku tak, aby bylo výsledné dílo co nejautentičtější ve srovnání s verzí původní.

Dabing, resp. umělecký dabing je hereckou disciplínou, kterou lze spolu s rozhlasovým herectvím řadit do kategorie herectví před mikrofonem. Jde o velmi podobné kategorie, avšak zásadní rozdíl spočívá v tom, že herectví rozhlasové je mnohem volnější a na herce nejsou kladeny natolik přísné a nuanční požadavky, jako je tomu při dabingu. V dabingu totiž herec musí respektovat přesně daný scénář, resp. dialogovou listinu, na základě které musí co nejvěrohodněji ztvárnit danou postavu a uchopit ji vlastními hereckými schopnostmi. Zároveň je dabingové herectví oproti herectví jevištnímu náročnější v tom ohledu, že herec nemůže k projevu vyjádřit gestikulaci, mimiku či vizáž, nýbrž musí vše vyjádřit pouze svým hlasem. Herec tedy využívá pouze jeden sdělovací prostředek, kterým je hlas, a tím musí vyjádřit na základě nuančních poloh vnitřní život postavy, kterou ztvárňuje.¹¹ K dabingovému herci blíže srov. podkapitola 2.2 této práce.

Např. Sylva Talpová za opak uměleckého dabingu považuje dabing komerční, který je po všech stránkách neprofesionální a neklade se v něm důraz na autenticitu a herecké projevy nejsou na takové úrovni, která by připodobňovala původní verzi díla.¹² Domnívám se, že pojem komerční dabing je nepřesný, jelikož není vyloučeno, že i tento typ dabingu bude realizován zcela profesionálně. Osobně bych tak za opak uměleckého dabingu považovala takový dabing, u kterého je upřednostňována kvantita na úkor kvality, kdy jsou častým důvodem nedostatečné finanční prostředky.

2.1.2 Vývoj dabingu – stručný nástin

Počátky dabingu nelze časově přesně označit, jelikož jeho vývoj není v odborné literatuře dostatečně zmapován. Jednotliví autoři se zpravidla shodují na tom, že dabing má svůj počátek ve 20. letech 20. století, kdy v souvislosti s výrobou zvukových filmů vyvstal požadavek na jiné jazykové verze.

¹¹ TALPOVÁ, Sylva. *Kapitoly o dabingu*. Brno: JAMU, 2013, s. 4.

¹² Tamtéž.

S nástupem zvukového filmu se začaly objevovat první problémy s původní jazykovou verzí, která byla nesrozumitelná pro zahraniční diváky. Určitým řešením byly podtitulky, nicméně pro diváky nebyly zcela dostačující, jelikož zachycovaly pouze stručný obsah hereckých výkonů, který nijak nevyjadřoval charakter daných postav. Začala se hledat řešení tohoto problému, aby filmová díla mohla být dostupná i zahraničním divákům. Jedním z řešení bylo natáčení několika verzí – ve dvou, třech jazycích, i ve verzi němé. Jako příklad lze uvést film *Anna Christie*, který byl ve Spojených státech amerických natočen v roce 1930, v hlavní úloze zde vystupovala Greta Garbo a tento film byl natočen v americké, německé a švédské verzi, přičemž v každé z těchto verzí měla hlavní postava jiného partnera.¹³ Je zjevné, že fakticky vznikly tři různé filmy, což jednak nebylo ekonomické, ale ani žádoucí z hlediska uměleckého. Potřeby diváků v jiných zemích tak byly zřejmě uspokojeny, nicméně pro tvůrce to bylo příliš nákladné a dlouhodobá realizace nebyla udržitelná.

Úvahy se tak začaly ubírat od podtitulků či natáčení více jazykových verzí jediného filmu směrem k práci se zvukovou složkou filmu, což se ukázalo jako méně nákladné, ale funkčně dostačující řešení.

O několik let později začali tvůrci přemlouvat některé role v poměrně značném množství a nejčastější příčinou byla např. špatná herecká výslovnost či artikulace. Šlo tedy o přemlouvání herce jiným hercem, a to ve stejném jazyce. Nešlo tedy o tzv. postsynchrony, které znamenají přemluvení role stejným hercem z důvodu špatné zvukové stopy, která není použitelná z důvodu špatného kontaktního zvuku pořízeného při natáčení.

První pokusy o skutečný dabing se začaly objevovat před druhou světovou válkou. Po ní se díky rozvinutějším technologiím začaly objevovat snahy o poskytnutí cizojazyčných filmů dabovanou formou divákům z jiných států. Objevovaly se reakce, které s dabingem nesouhlasily, a zároveň reakce kladné, které naopak dabing podporovaly. Tyto diskuze jsou však stále aktuální i

¹³ BOHÁČOVÁ, Jana. *Tvůrčí a technologické postupy filmového dabingu*. Praha: SPN, 1976, s. 7.

v současné době.¹⁴ Mezi první dabované filmové verze lze uvést např. film Federica Felliniho z roku 1954 *La Strada* (Silnice), v němž předaboval amerického herce Anthony Quinna do italštiny Arnaldo Foà a Richarda Baseharta pak Stefano Sibaldi. Jednalo se o nekvalitní a nesynchronní dabing, avšak přesto byla tato verze s anglickými titulky upřednostněna anglo-americkými kritiky před verzí původní.¹⁵

Pokud jde o dabing u nás, vůbec prvním nadabovaným filmem do češtiny byl americký film *Trailing the Killer* (Na stopě) z roku 1932 režiséra Hermana C. Raymaka. Tento dabing byl realizován v roce 1933 a režíroval jej Miroslav Gebert, který zároveň i přeložil dialogy. V roce 1949 vzniklo Studio pro úpravu zahraničních filmů, a to pak od počátku padesátých let minulého století patřilo pod Krátký film Praha a následně pod Filmové studio Barrandov. Na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století procházel dabing velice úspěšným obdobím, kdy měl řadu vynikajících překladatelů, režisérů a úpravců a studia navštěvovali špičkoví divadelní a filmoví herci. V tomto období se staly dabované filmy u diváků velice oblíbené, což zároveň i podporoval politický režim, pro který bylo určitým způsobem žádoucí, když se občané neučili cizí jazyky, v nichž by mohli jinak komunikovat a zejména přijímat zahraniční zpravodajství.

V roce 1963 vzniklo dabingové studio v Brně a prvním dabovaným filmem v tomto studiu byl polský film *Nóż w wodzie* (Nůž ve vodě) z roku 1962. Brněnské studio a jeho produkce zaznamenalo velké úspěchy v dabingu a fungovalo až do roku 1996. Mezi lety 1977 až 1988 docházelo k tzv. profesní spolupráci, kdy fungovala čtyři studia - pražské, brněnské, bratislavské a košické. Tato spolupráce byla velice přínosná nejen z profesního hlediska, ale i z hlediska technického a technologického, jelikož dabing byl stále v určitém ohledu neprobádanou oblastí a sdílení zkušeností bylo tak velmi důležité.

Zejména na přelomu 80. a 90. let minulého století patřil český, resp. československý dabing mezi nejúspěšnější vůbec. Po roce 1989 zasáhly společenské změny i oblast dabingu, jehož výroba se z uvedených studií přesunula zejména do menších soukromých subjektů, které se vyznačovaly

¹⁴ Např. BOHÁČOVÁ, Jana. *Tvůrčí a technologické postupy filmového dabingu*. Praha: SPN, 1976, s. 3-4.

¹⁵ TALPOVÁ, Sylva. *Kapitoly o dabingu*. Brno: JAMU, 2013, s. 8-9.

různou mírou kvality dabingu. Tento model funguje dodnes. Veřejnou službu v oblasti dabingu vykonává dle zákona o České televizi tento subjekt,¹⁶ avšak jinak je výroba dabingu roztržena mezi jednotlivé soukromé subjekty a jen velmi obtížně lze zachytit vývoj dabingu a jeho výroby od této doby až doposud.

2.1.3 Dabing jako typ převodu do jiného jazyka

Dabing je jedním ze třech základních typů převodu do jiného jazyka. Mezi ostatní typy patří titulkování a voiceover. Dabing je z uvedených typů nejrozšířenějším. K výkladu o dabingu lze odkázat na předchozí podkapitoly, smyslem této podkapitoly je přiblížit ostatní dva základní typy převodu do jiného jazyka a provést stručnou komparaci s dabingem.

Titulky, taktéž označované jako podtitulky, jsou v odborných i laických kruzích již po řadu let předmětem nejrůznějších diskuzí, zvláště pokud jde o jejich vztah k dabingu. Stále se tak diskutuje o tom, zda přistoupit k dabingu, a tedy fakticky nahradit původní cizojazyčnou verzi, nebo zda původní verzi ponechat a pouze ji opatřit podtitulky v jazyku příjmové země. Tato otázka by vydala na samostatnou a rozsáhlou studii a v rámci této bakalářské práce není prostor pro její řešení. Existují různé typy titulků a podtitulků, přičemž v současné době jsou zejména využívány titulky pod obrazem (podtitulky). V minulosti byly užívány i mezititulky, kdy za každou scénou následoval samostatný titulkový blok, což bylo pro diváka značně nepřehledné. Oproti dabingu jsou podtitulky poměrně omezené, jelikož v nich může, resp. musí být zachycen pouze stručný obsah děje, přičemž není možné docílit plnohodnotného autentického projevu jako v případě dabingu.¹⁷

Voiceover není terminologicky uchopen a lze se tak setkat s různými výklady tohoto pojmu. Osobně pod tímto pojmem rozumím mluvený projev v té nejobecnější rovině, kdy speaker předčítá či pronáší určitý projev, aniž by však

¹⁶ Viz ustanovení § 3 odst. 1 písm. n) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi.

¹⁷ Na tuto skutečnost poukázala např. Jana Boháčová, která uvedla, že podtitulek může tlumočit pouze část dialogu, a to ještě obsahově zhuštěnou. Dále poukázala na to, že podtitulek odvádí pozornost diváka od děje na plátně, takže mu často unikají souvislosti a někdy i smysl. (BOHÁČOVÁ, Jana. *Tvůrčí a technologické postupy filmového dabingu*. Praha: SPN, 1976, s. 4.)

namlouval určitou postavu či roli. Zejména se s tímto typem lze setkat u dokumentárních audiovizuálních děl či u reklamních spotů. Speaker tedy u voiceoveru namlouvá určitý text, který nesouvisí s žádnou postavou či rolí. Toto lze považovat za zásadní rozdíl oproti dabingu. Lze se setkat i se spojením obou těchto typů převodu v rámci jediného audiovizuálního díla, např. v případě zahraničního filmu, kdy dochází nejen k převodu hereckých rolí, ale současně k převodu projevu vypravěče. Z jiných náhledů na voiceover lze poukázat např. na úvahy Sylvie Talpové, dle které voiceover doslovně znamená hlas přes a je dodnes využíván hlavně v Polsku, Lotyšsku, Litvě a Gruzii. Znamená to, že je originální zvuk potlačen a překrývá jej hlas jiný. Většinou tak dialogy čte mužský hlas, někdy se ale používají oba hlasy, tedy mužský i ženský. K tomuto pak dále uvádí, že jde sice o rychlejší a mnohem levnější variantu, ovšem ve většině zemí je neakceptovatelná.¹⁸

2.2 Dabingový herec

Úvodem této podkapitoly, která se věnuje dabingovému herci, považuji za důležité podotknout, že této profesi není v odborné literatuře věnován fakticky žádný prostor, jedinou výjimku snad představuje publikace Olgy Walló *Herec v dabingu* z roku 1987, která byla vydána Státním pedagogickým nakladatelstvím pro posluchače FAMU.¹⁹ Pokud jde o dabingové profese, lze v této souvislosti taktéž zmínit publikaci téže autorky z téhož roku *Režie dabingu*, která byla rovněž vydána pro posluchače FAMU.²⁰

Dabingové herectví se oproti herectví filmovému či divadelnímu liší zejména kladením důrazu na precizní práci s hlasem, která je dominantní. Na rozdíl od herectví divadelního není dabing samostatným studijním oborem a studenti uměleckých škol se s ním setkávají spíše okrajově. Přesto se domnívám, že jde o stejně důležitý obor, jako jsou ostatní umělecké obory. Řada herců, kteří jsou dabingoví profesionálové, nejsou schopni své přednosti a schopnosti využít např. při natáčení na obraz. A platí to samozřejmě i naopak.

¹⁸ TALPOVÁ, Sylva. *Kapitoly o dabingu*. Brno: JAMU, 2013, s. 37.

¹⁹ WALLÓ, Olga. *Herec v dabingu*. Praha: SPN, 1987.

²⁰ WALLÓ, Olga. *Režie dabingu*. Praha: SPN, 1987.

Proces dabingového herectví spočívá v tom, že dabér na základě obrazu musí děj prožít a vystihnout charakter určité postavy na základě toho, co vizuálně spatřuje, navíc je to doplněné o připomínky režiséra, který se snaží herce vést a volit takové připomínky, které by herci co nejvíce pomohly co nejméně vystihnout charakter určité postavy, kterou ztvárňuje. Zcela souhlasím s názorem Olgy Walló, dle které je z hlediska hereckého podstatné, že dabing je herecká disciplína, v níž herec vytváří roli hlasovými prostředky, přičemž vychází z interpretace smyslu jednání dané postavy v obraze, od níž závazně přejímá dechový rytmus.²¹

Dabingový herec se na svoji roli zpravidla nijak nepřipravuje a neučí se z paměti žádný text, veškerý proces se odehrává přímo při natáčení a dle náročnosti projektu se vyhradí čas na určitý herecký výkon. Pokud jde však o postavu stylizovanou či charakterově abnormálně komplikovanou, kdy např. daná postava prochází nestandardně komplikovanou proměnou, tehdy poskytne režisér hercům film i dialogy několik dní před natáčením, případně pak umožní promítnutí určitých scén s následným podrobným vysvětlením přímo ve studiu. Takto lze popsat postup zcela běžný v dabingové praxi, nicméně nelze vyloučit, že jednotlivá studia či jednotliví herci či režiséři nebudou preferovat určité odchylky.

V minulosti bylo dabingové herectví charakteristické formou tzv. smyčkového dabingu, kdy z pohledu herce spočíval proces dabingu v tom, že se v nahrávacím studiu sešli všichni herci, kteří byli obsazeni v dané smyčce, a dabovali společně. Výhodou byla fyzická přítomnost všech herců, jež umožňovala jejich přímý kontakt, jako tomu bylo při natáčení obrazového materiálu. Bylo proto snazší určitou scénu více charakterově prožít a vystihnout právě proto, že reakce všech přítomných herců více navozovala atmosféru určitého hraného úseku, který byl dabován. V současné době již společné dabingové herectví není aktuální a s příchodem digitálního procesu a pokročilých technologických možností se nahrává po jednom herci a jde o tzv. vícestopový záznam. Znamená to, že herec jednotlivě nahraje veškeré repliky své konkrétní postavy a již se svými kolegy fyzicky nesetkává.

Olga Walló velmi přiléhavě poukazuje na to, že dabing poskytuje herci jedinečnou možnost, aby porozuměl specifičnosti jednotlivých kulturních oblastí,

²¹ WALLÓ, Olga. *Herec v dabingu*. Praha: SPN, 1987, s. 9.

naučil se odlišit, co je typické pro danou jazykovou sféru a co je jedinečné, povýšené osobním uměním a navíc, aby byl schopen to, co spatří a čemu porozumí, také znovuvytvořit ve vlastní řeči, vlastními výrazovými prostředky, musí proniknout do nuancí hereckých škol. Olga Walló v této souvislosti velmi přesně poukazuje na to, že dabingový herec už není pouze českým hercem, tvořícím z české herecké tradice ve spolupráci s českým režisérem.²²

A konečně z pohledu právního je dabingový herec výkonným umělcem ve smyslu § 67 odst. 2 AutZ, kterým je tedy fyzická osoba, která vytvořila umělecký výkon.²³

²² Tamtéž, s. 42 a násl.

²³ Umělecký výkon je upraven v § 67 odst. 1 AutZ: „Umělecký výkon je výkon herce, zpěváka, hudebníka, tanečníka, dirigenta, sbormistra, režiséra nebo jiné osoby, která hraje, zpívá, recituje, předvádí nebo jinak provádí umělecké dílo a výtvary tradiční lidové kultury. Za umělecký výkon se považuje též výkon artisty, aniž jím provádí umělecké dílo.“

3 Výkon kolektivní správy pro dabingové herce

Tato kapitola se věnuje výkonu kolektivní správy pro dabingové herce. Úvahy budou nejprve vedeny na obecné úrovni a následně se budou týkat výkonu kolektivní správy z pohledu konkrétního nositele práv, tedy dabingového herce.

3.1 Kolektivní správa – obecné otázky

V této podkapitole budou přiblíženy vybrané obecné otázky kolektivní správy, zejména pokud jde o její právní úpravu, účel, předmět a osobu kolektivního správce.

3.1.1 Právní úprava kolektivní správy

Kolektivní správa je upravena v autorském zákonu, konkrétně v jeho hlavě čtvrté (§§ 95 až 104b). Resp. přesněji řečeno kolektivní správa je legislativní zkratka, která je zavedena v ustanovení § 1 písm. e) AutZ a rozumí se jí kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících s právem autorským, a tedy v tomto významu je běžně (i pro účely této bakalářské práce) používána. Vládní návrh současného autorského zákona byl předložen v listopadu 1999, legislativní proces trval několik měsíců a v květnu 2000 byl vyhlášen ve Sbírce zákonů s účinností od 1. prosince 2000. Došlo tak k náhradě předchozího autorského zákona č. 35/1965 Sb.,²⁴ který byl přijat v polovině 60. let 20. století a byl účinným téměř 35 let. Tento zákon však institut kolektivní správy neznal, právní úprava této problematiky byla obsažena zejména v zákoně č. 237/1995 Sb.²⁵ a před jeho účinností byla kolektivní správa upravena

²⁴ Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon).

²⁵ Zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů. Některá ustanovení tohoto zákona jsou však i v současné době stále platná a účinná.

na úrovni podzákoných předpisů, zejména ve vyhlášce Ministerstva kultury č. 241/1991 Sb.²⁶

Autorský zákon z roku 1965 ani zákon č. 237/1995 Sb. nebyly postupem času a zejména s ohledem na poměrně dynamický vývoj, který je charakteristický pro oblast autorského práva, dostačující a bylo nutné přijmout moderní právní úpravu.²⁷ Ze současného pohledu je samozřejmě otázkou, zda je platný a účinný autorský zákon, byť došlo k řadě jeho novelizací, stále aktuálním a moderním právním předpisem.

Komentářová literatura poukazuje na to, že současný autorský zákon obsahuje v § 95 a násl. komplexní právní úpravu kolektivní správy autorských práv a práv souvisejících, kdy se platná a účinná právní úprava vrátila k jednotnému právně systematickému pojetí autorského práva a kolektivní správy, které se ve vnitrostátním právu tradičně upravovala před 1. lednem 1996, byť nikoliv na zákonné úrovni, ale zejména na podzákoné úrovni prováděcích vyhlášek k autorskému zákonu.²⁸

²⁶ Vyhláška Ministerstva kultury č. 241/1991 Sb., o výhradním oprávnění některých organizací zastupujících autory nebo výkonné umělce.

²⁷ Zákodárce nedostatečnost předchozí právní úpravy odůvodnil např. takto: „Navrhovaná právní úprava odpovídá úpravám práv duševního vlastnictví v tradičních zemích s tržní ekonomikou. Teprve v souvislosti s rozvojem jednotného trhu a nových technologií, umožňujících šíření děl v nehmotné podobě přes hranice států, se zintenzivňují snahy o sladění práv duševního vlastnictví na mezinárodní a regionální úrovni. Ze zásady teritoriální působnosti autorského zákona vyplývá, že se český autorský zákon aplikuje i na práva zahraničních autorů, jestliže se jejich díla stávají předmětem užití na území ČR. Je proto třeba, aby byla k dispozici komplexní právní norma odpovídající vysokému standardu ochrany práv duševního vlastnictví. Některé státy zahrnují do autorského zákona i úpravu procesních prostředků k uplatnění těchto práv. Návrh však respektuje, že platí odvětvový systém práva a nenavrhuje proto úpravu procesních prostředků pro uplatnění práv duševního vlastnictví, která přesahuje kompetenci ministerstva.“ (Důvodová zpráva k vládnímu návrhu autorského zákona. Sněmovní tisk č. 443, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 3. volební období, 1998–2002.)

²⁸ TELEČ, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 872.

Pokud jde o právní úpravu kolektivní správy, zákonodárce ve vládním návrhu autorského zákona poukázal na to, že právní úprava této oblasti je velmi diskutovanou záležitostí, což ostatně platí i v současné době. Z vládního návrhu vyplývá, že zákonodárce právní úpravu autorského zákona nejen zmodernizoval, ale zároveň do ní implementoval i právní předpisy Evropské unie. Ve světle europeizace práva poukázal dále na to, že Světová organizace duševního vlastnictví (*World Intellectual Property Organization – WIPO*) vypracovala studii a doporučení k úpravě kolektivní správy s vybranými principy, které jsou podrobně vypsány v důvodové zprávě a z nichž by právní úprava měla vycházet.²⁹ Z poměrně vyčerpávajícího výčtu jednotlivých principů považuji za vhodné uvést zejména tyto z nich: 1) Kolektivní správa je nezbytná tam, kde individuální výkon práv je nemožný nebo hospodářsky nevýhodný. Kolektivní správa je ospravedlnitelná všude tam, kde by musela být upravena zákonná licence. 2) Kolektivní správa je výlučná a zahrnuje jak vyjednávání o odměnách a dalších podmínkách, tak užití, licence, monitorování užití, uplatnění práv a vybírání odměn a jejich rozdělování. Částečná kolektivní správa výlučných práv je dovolená (např. vybírání odměn a jejich rozdělování, jestliže nositel práva poskytuje licenci přímo). 3) Kolektivní správa práva na odměnu (např. za rozmnožování pro osobní potřebu) je nezbytnou součástí této správy a má přednost před kogentní úpravou. 4) Rozhodnutí o tom, zda má být kolektivní správa obecná či specializovaná na určitá práva a určité kategorie nositelů se ponechává na vnitrostátní úpravě. 5) Zásadním pravidlem je, aby byl pouze jeden kolektivní správce pro stejnou kategorii práv v každé zemi. Existence dvou či více kolektivních správců ve stejné oblasti může omezit či dokonce vyloučit přednost kolektivní správy. 6) Právní forma kolektivního správce (zda jím má být osoba podle veřejného či soukromého práva) závisí na politických, hospodářských a právních podmínkách a tradicích v tom kterém státě. Lze dát přednost osobám soukromého práva, pokud podmínky státu nevyžadují, aby byl kolektivní správce osobou veřejného práva. 7) Jestliže existuje jen jeden kolektivní správce pro stejnou kategorii práv a uděluje licenci hromadně pro všechny předměty ochrany, k nimž právo kolektivně spravuje, platí zákonná domněnka, že tak činí i za nezastupované nositele práv. Takový kolektivní správce zaručuje uživatelům, že nezastupovaný nositel práva nebude vůči němu

²⁹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu autorského zákona. Sněmovní tisk č. 443, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 3. volební období, 1998–2002.

uplatňovat individuální nárok. 8) Státní dozor nad výkonem kolektivní správy je zárukou, že kolektivním správcem je pouze osoba, která splňuje právní, odborné a materiální podmínky pro efektivní správu práv včetně rovného zacházení s nositeli různých práv. 9) Metody a pravidla vybírání a rozdělování odměn a jiné důležité aspekty kolektivní správy si musí určit nositelé práv sami nebo orgány, které je podle statutu reprezentují. 10) Kolektivní správce zpřístupní zastupovaným nositelům práv pravidelné a dostatečné informace o své činnosti a tyto informace poskytne též zahraničnímu kolektivnímu správci práv, jehož autory zastupuje na svém území.

Pokud jde o systematiku hlavy čtvrté platného a účinného autorského zákona, v níž je upravena kolektivní správa, tato hlava se dělí na sedm dílů.

V dílu prvním (§§ 95 a 95a) jsou obsažena obecná ustanovení o kolektivní správě a kolektivním správcem. Díl druhý (§§ 96 až 96c) obsahuje úpravu oprávnění ke kolektivní správě (od žádosti o udělení oprávnění až po jeho odnětí). Díl třetí (§§ 96d až 96h) upravuje členství v kolektivním správcem a jeho strukturu. Díl čtvrtý (§§ 97 až 101g) upravuje výkon kolektivní správy, a to od obecných ustanovení, přes závazky mezi kolektivním správcem a nositeli práv, informace poskytované nositelům práv, práva kolektivně spravovaná (povinná kolektivní správa, rozšířená kolektivní správa), až po závazky mezi kolektivními správcem, uzavírání smluv s uživateli, sazby odměn, srážky z příjmů, rozdělování a výplata příjmů, transparentnost kolektivní správy. Díl pátý (§§ 102 a 102a) upravuje dohled nad kolektivními správcem. Díl šestý (§ 103) upravuje poskytování oprávnění k výkonu práv k užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany. A konečně díl sedmý (§§ 104 až 104b) upravuje poměrně nový institut nezávislého správce práv.

Vzhledem k tomu, že autorské právo je jedním z oborů práva soukromého, dalším důležitým předpisem je vedle autorského zákona samozřejmě i občanský zákoník jako obecný kodex soukromého práva.³⁰ V této souvislosti nelze nezmínit, že právní úprava kolektivní správy je ve své většině kogentní, což není zcela typické pro soukromé právo.

Jak již bylo naznačeno výše, vnitrostátní právní úprava kolektivní správy je značně ovlivněna právem Evropské unie a jednotlivé unijní právní dokumenty a

³⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“).

předpisy představují důležité prameny práva kolektivní správy. Právo Evropské unie se dlouhodobě snaží o sjednocení právní úpravy v jednotlivých členských státech. Nicméně výkon kolektivní správy je primárně ponechán vnitrostátním právním úpravám, jelikož by bylo velmi obtížné a snad i nemožné sjednotit např. právní formy či vnitřní struktury kolektivních správců napříč jednotlivými členskými státy. Jedním z klíčových předpisů práva Evropské unie ve vztahu ke kolektivní správě, o kterém bude v této práci dále pojednáno, je směrnice 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu, která byla implementována do autorského zákona (zákonem č. 102/2017 Sb.) a právní úpravu kolektivní správy zcela změnila.

3.1.2 Účel kolektivní správy

Kolektivní správa je tedy, jak již bylo výše uvedeno, legislativní zkratka, která zahrnuje kolektivní správu práv autorských a práv souvisejících s právem autorským. Jde tedy o zmocnění k soustavné správě uvedených práv, k němuž dochází na základě zákona (v případě práv spravovaných v rámci povinné či rozšířené kolektivní správy) nebo smlouvou s nositeli práv (u práv spravovaných v rámci dobrovolné správy).³¹

Autorský zákon vymezuje kolektivní správu a předmět její ochrany v ustanovení § 95 odst. 1. Z tohoto ustanovení vyplývá, že kolektivní správou se rozumí plná správa majetkových práv autorských nebo práv souvisejících s právem autorským nositelů práv k jejich zveřejněním nebo ke zveřejnění nabídnutým dílům, uměleckým výkonům, zvukovým nebo zvukově obrazovým záznamům (uvedené zákonodárce zakotvil jako legislativní zkratku pro účely autorského zákona jako „předmět ochrany“), která je vykonávána k jejich společnému prospěchu. Odstavec druhý uvedeného ustanovení vymezuje kolektivní správu rovněž negativně, a tedy kolektivní správou není zprostředkování uzavření licenční nebo jiné smlouvy ani příležitostná nebo krátkodobá plná správa jiných než povinně kolektivně spravovaných práv.

³¹ BARTÁK, Jan. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. In: SRSTKA, Jiří a kol. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2019, s. 296.

Účel kolektivní správy vymezuje § 95 odst. 2 AutZ a v souladu s tímto ustanovením jím je kolektivní uplatňování a kolektivní ochrana majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti. Jde tedy o institut, který autorům a ostatním nositelům práv umožňuje výkon a ochranu práv tam, kde je jejich individuální výkon obtížný, neúčelný či nemožný a naopak uživatelům a koncovým spotřebitelům zajišťuje přístup k výsledkům umělecké tvorby či odborného a vědeckého bádání.³² Ostatně jedna z prvotních příčin vzniku kolektivní správy byla náročnost individuálního sledování užití zejména hudebních děl jednotlivými autory a taktéž poptávka ze strany uživatelů, kteří potřebovali jednoduchým způsobem získat svolení k užití velkého množství hudebních děl. Proto se nositelé práv začali sdružovat a svá práva spravovat kolektivně.^{33, 34}

Komentářová literatura uvádí, že účel kolektivní správy je na našem území tradičně pojímán ve třech rovinách, a to: a) ve vztahu mezi majitelem práva, popř. dalšími osobami a kolektivním správcem, jenž spočívá v kolektivním uplatňování a kolektivní ochraně absolutních majetkových práv dle autorského zákona, b) ve vztahu mezi kolektivním správcem a uživatelem spravovaných předmětů ochrany, jenž spočívá v umožnění zpřístupnění těchto údajů, c) z hlediska veřejného zájmu působícího *pro bono publico*, který spočívá v plnění obecného účelu kulturního na šíření těch tvůrčích a jiných nehmotných plodů, na které právní řád klade zvýšený důraz spočívající v tom, že jim poskytuje zákonnou ochranu absolutní právní povahy.³⁵

³² Tamtéž, s. 293.

³³ HARTMANOVÁ, Dagmar. *Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským*. Praha: Linde, 2000, s. 88.

³⁴ Vznik kolektivních správců tak vychází z čistě soukromoprávních požadavků, nikoli z autoritativních požadavků ze strany veřejné moci, jak bývá někdy nesprávně uváděno. (MATĚJČNÝ, Tomáš. *Kolektivní správa autorských práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 23.)

³⁵ TELEČEK, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 877.

Opakem kolektivní správy práv je správa práv individuální, která spadá mimo rozsah autorského zákona. Jedná se tedy o běžný soukromoprávní závazek, který se řídí příslušnými předpisy soukromého práva.³⁶

Autorský zákon rozlišuje mezi třemi režimy výkonu kolektivní správy – povinná kolektivní správa, rozšířená kolektivní správa, dobrovolná (smluvní) kolektivní správa. Základním hlediskem tohoto členění je právní titul výkonu kolektivní správy.³⁷

3.1.3 Kolektivní správce a jeho úloha

Na základě zásadní novelizace autorského zákona z roku 2017 (zákon č. 102/2017 Sb.) došlo pod vlivem práva Evropské unie ke dvojímu pojetí okruhu osob oprávněných k výkonu kolektivní správy, a to: a) kolektivní správce, který vykonává kolektivní správu pro nositele práv jako v zásadě jejich svépomocná korporace, a to v celém rozsahu kolektivní správy v rámci veřejnoprávně uděleného oprávnění, b) osoba nezávislého správce práv, který vykonává svoji činnost podnikatelsky a bez majetkové účasti či rozhodujícího vlivu nositelů práv, avšak pouze v zákonem omezeném rozsahu.³⁸

Kolektivní správce je klíčový subjekt z hlediska výkonu kolektivní správy. Autorský zákon jej vymezuje v § 95a odst. 1 jako právnickou osobu tvořenou nositeli práv, která na základě uděleného oprávnění ke kolektivní správě vykonává pro tyto nositele práv jako jediný nebo hlavní účel své činnosti kolektivní správu, a která není založena za účelem podnikání ani jiné výdělečné činnosti, nebo která je řízena svými členy.³⁹

³⁶ Tamtéž, s. 873.

³⁷ BARTÁK, Jan. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. In: SRSTKA, Jiří a kol. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2019, s. 314.

³⁸ TELEČ, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 881.

³⁹ Z platné a účinné právní úpravy lze tedy dovozovat tři pojmové znaky kolektivního správce: a) musí jít o právnickou osobu, jejímž hlavním nebo jediným předmětem činnosti musí být výkon kolektivní správy, b) kolektivní správu vykonává na základě oprávnění uděleného ze strany Ministerstva kultury, resp. v souladu

Přestože je kolektivní správce osobou práva soukromého, a tedy nejedná se o veřejnoprávní korporaci, na rozdíl od ostatních právnických osob soukromého práva jsou jeho existence a činnost značně ovlivněny kogentními právními normami a dohledem ze strany orgánů veřejné moci.

Kolektivní správce je povinen získat oprávnění k výkonu kolektivní správy, o kterém rozhoduje na základě jeho žádosti Ministerstvo kultury (§ 96 a násl. AutZ). V tomto případě tedy nestačí splnit podmínky vyžadované zákonem k založení a vzniku kolektivního správce, ale je nutné i splnění podmínky udělení oprávnění, o kterém se rozhoduje ve správním řízení. Ministerstvo kultury je rovněž oprávněno, resp. povinno oprávnění k výkonu kolektivní správy v celém rozsahu nebo zčásti odejmout při splnění zákonných podmínek (§ 96c AutZ).

Kromě splnění uvedených podmínek je důležitý taktéž dohled nad kolektivními správci, který vykonává Ministerstvo kultury. Dohled je dle § 102 odst. 1 AutZ vykonáván nad výkonem kolektivní správy a dodržováním povinností kolektivních správců podle tohoto zákona. Ministerstvo kultury je za tímto účelem dle § 102 odst. 2 AutZ kromě výkonu obecných kontrolních pravomocí dle kontrolního řádu,⁴⁰ oprávněno a) účastnit se jednání nejvyššího orgánu kolektivního správce, b) ukládat při zjištění porušení tohoto zákona povinnost k nápravě a stanovit k jejímu splnění přiměřenou lhůtu.

Na kolektivního správce lze tak nahlížet jako na právnickou osobu soukromého práva *sui generis*, jelikož její existence a činnost podléhá dozoru ze strany Ministerstva kultury, její předmět činnosti je omezen dle autorského zákona, a nejedná se tak o běžnou právnickou osobu soukromého práva, která by se mohla chovat a jednat tak jako ostatní právnické osoby.

s předpisy jiného členského státu EU (EHS), c) právnická osoba je tvořena nebo řízena svými členy – jde tedy o samosprávnou korporaci, nebo o právnickou osobu, která nebyla založena za účelem podnikání ani jiné výdělečné činnosti, přičemž tato třetí podmínka je použitelná pouze u zahraničních kolektivních správců, kteří by v souladu se zákonem působili na území České republiky, jelikož ve vztahu k českým subjektům je zákonem stanovena právní forma spolku. (BARTÁK, Jan. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. In: SRSTKA, Jiří a kol. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2019, s. 298.)

⁴⁰ Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

V České republice působí aktuálně šest kolektivních správců a všichni mají právní formu spolku. Kromě INTERGRAM jsou to DILIA,⁴¹ GESTOR,⁴² OAZA,⁴³ OOA-S,⁴⁴ OSA.⁴⁵

3.2 Výkon kolektivní správy pro dabingové herce

V této podkapitole budou vybrané obecné aspekty přeneseny do konkrétní roviny ve vztahu k dabingovému herci jako nositeli práv a ke kolektivnímu správci INTERGRAM, který vykonává kolektivní správu právě pro dabingové herce.

3.2.1 Dabingový herec jako nositel práv

Kolektivní správa je dle autorského zákona vykonávána pro nositele práv (§ 95 odst. 1 AutZ). Nositele práv následně vymezuje § 95 odst. 3 AutZ a rozumí se jím osoba, které přísluší: a) majetkové právo autorské nebo majetkové právo související s právem autorským, b) podle tohoto zákona výkon majetkových práv k dílu, nebo c) ze smlouvy výhradní oprávnění k výkonu práva kolektivně spravovaného po celou dobu trvání majetkových práv a alespoň pro území České republiky s právem poskytnout podlicenci.

Dabingový herec splňuje zákonné podmínky pro nositele práv dle § 95 odst. 3 písm. a) AutZ a lze jej považovat za tzv. originárního majitele absolutního majetkového práva k předmětu ochrany.⁴⁶

Dále je třeba zdůraznit, že dabingový herec jako nositel práv uzavírá s kolektivním správcem závazkový právní poměr, jehož obsahem není převod absolutního práva chráněného autorským zákonem či jednotlivých výlučných

⁴¹ DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, z.s.

⁴² GESTOR - ochranný svaz autorský z.s.

⁴³ Ochranná asociace zvukařů - autorů, z.s.

⁴⁴ Ochranná organizace autorská-Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s.

⁴⁵ OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s.

⁴⁶ TELEC, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář. 2.*, upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 878.

majetkových práv ani poskytnutí licence, ale pouze správa nositeli zachovaného práva a tomu odpovídající povinnost spravující osoby tuto záležitost obstarávat (tj. spravovat cizí právo).⁴⁷ Kolektivnímu správci žádná autorská či související práva nevznikají, a to ani odvozeně. Kolektivní správce se stává pouze osobou, která provádí výkon zachovaných majetkových práv, který spočívá v hospodářském zhodnocování těchto práv jejich uplatňováním, popř. i neuplatňováním vůči třetím osobám. Komentářová literatura poukazuje na to, že jde o zvláštní úpravu správy cizího majetku.⁴⁸

3.2.2 Kolektivní správce INTERGRAM

INTERGRAM je kolektivním správcem, který spravuje práva čtyř skupin nositelů práv, konkrétně: a) výkonných umělců, jejichž výkony byly zaznamenány na zvukový záznam (hudebníci, zpěváci, dirigenti, sbormistři, herci, daběři, režiséři dabingu, ostatní výkonní umělci), b) výkonných umělců, jejichž výkony byly zaznamenány na zvukově obrazový záznam (hudebníci, zpěváci, dirigenti, sbormistři, herci, tanečníci, artisté, ostatní výkonní umělci), c) výrobců zvukových záznamů (výrobci hudebních záznamů-CD, digitální záznamy), d) výrobců zvukově obrazových záznamů (výrobci klipů-audiovizuální ztvárnění hudebního díla, výrobci audiovizuálních děl – filmů, inscenací, pořadů, seriálů).⁴⁹

Jak ostatně INTERGRAM uvádí na své webové prezentaci, v České republice zastupuje vůbec nejvyšší počet nositelů práv,⁵⁰ což je s ohledem na výše uvedený výčet profesí, pro které vykonává kolektivní správu, poměrně logické. Kromě toho je i jedním z důvodů, že interpretů k jednomu dílu bývá zpravidla vždy více než autorů. Tedy např. záznam hudebního díla, který vytvořil

⁴⁷ Rovněž i Irena Holcová poukazuje na to, že výkon kolektivní správy je správou cizího majetku svého druhu. (HOLCOVÁ, Irena a kol. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 657.)

⁴⁸ TELEČEK, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 873.

⁴⁹ *Kapitoly z historie INTERGRAM*. Intergram.cz [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/kapitoly-z-historie-intergram/>

⁵⁰ Tamtéž.

společně autor hudby a autor textu, je později zpravidla interpretován více osobami, proto je počet zastupovaných umělců a výrobců oproti ostatním kolektivním správcům v České republice nejvyšší.⁵¹

Kolektivní správce INTERGRAM zahájil svoji činnost v roce 1990, avšak historie předešlé organizace INTERGRAM sahá až do poloviny minulého století, konkrétně do roku 1955. Zákonná ochrana práv výkonných umělců v Československu byla tehdy upravena autorským zákonem z roku 1953 (č. 115/1953 Sb.⁵²), který byl účinným od 1. ledna 1954, a následně v roce 1955 vznikla předešlá organizace INTERGRAM nazvaná Ochranné sdružení výkonných umělců. Československo se tehdy stalo první zemí na světě, ve které byla založena ochranná organizace zastupující výkonné umělce. Pod agendu Ochranného sdružení výkonných umělců zpočátku spadalo zastupování sólistů a dirigentů, v roce 1976 vzniklo Ochranné středisko výkonných umělců při OSA (Ochranném svazu autorském pro práva k dílům hudebním) a původní Ochranné sdružení zaniklo. V roce 1980 byla agenda rozšířena na zastupování všech výkonných umělců.⁵³

V květnu 1990 se zástupci všech šesti profesních uměleckých organizací (herců, hudebníků, interpretů, tanečníků, artistů a výrobců) rozhodli založit novou organizaci pro výkon kolektivní správy, čímž vznikl současný INTERGRAM, který měl původně spravovat pouze jejich vlastní práva. Název právnické osoby INTERGRAM byl nápad Oskara Jelínka a význam názvu spočíval ve spojení slov „INTERpreti a GRAMofonové firmy“. INTERGRAM tedy nahrazoval Ochranné středisko výkonných umělců a nově v něm byli zastupováni také výrobci zvukových a zvukově obrazových záznamů. Začala se také rozšiřovat a zdokonalovat jeho agenda a společně s technologickým vývojem se začalo přesněji a adresněji účtovat daných odměn zastupujícím výkonným umělcům a výrobcům.⁵⁴

INTERGRAM je dle § 95a odst. 1 AutZ právnickou osobou, konkrétně ve formě spolku dle § 214 a násl. občanského zákoníku. Obecná úprava

⁵¹ Tamtéž.

⁵² Zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon).

⁵³ *Kapitoly z historie INTERGRAM. Intergram.cz* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/kapitoly-z-historie-intergram/>

⁵⁴ Tamtéž.

právnických osob i spolku je obsažena v občanském zákoníku, nicméně autorský zákon obsahuje řadu výjimek z obecné úpravy, jako je např. již uvedené oprávnění ke kolektivní správě či dohled ze strany Ministerstva vnitra.

INTERGRAM je dle bodu čl. 1 odst. 1 jeho stanov⁵⁵ nezávislou společností výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů. Nezávislost a taktéž nevýdělečnost INTERGRAM je dále zdůrazněna v čl. 1 odst. 4 stanov, dle kterého jde o nezávislý a nevýdělečný spolek výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, který chrání jejich práva vyplývající z autorského zákona, jakož i z mezinárodních úmluv v oblasti autorského práva a práv souvisejících s autorským právem a vybírá a rozděluje odměny pro výkonné umělce a výrobce zvukových a zvukově-obrazových záznamů, které jim přísluší dle autorského zákona a ostatních prováděcích předpisů.

Účelem a hlavní činností INTERGRAM je výkon kolektivní správy dle ustanovení § 95 AutZ, tedy kolektivní uplatňování a kolektivní ochrana majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti (čl. 2 odst. 1 stanov).⁵⁶ Mezi vedlejší činnosti pak dle čl. 2 odst. 2 stanov patří: a) zprostředkování obchodu a služeb, b) poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, c) výroba, obchod a služby neuvedené v příloze č. 1 až 3 živnostenského zákona, d) investiční činnost s volnými finančními prostředky. Nicméně zisk z této vedlejší činnosti lze použít výhradně jen pro spolkovou činnost včetně správy spolku.

Stanovy taktéž upravují členství ve spolku INTERGRAM, a to zejména v ustanovení čl. 3, zvláště jeho vznik, zánik a oprávnění členů. Úprava členství ve spolku nevyhází jen ze stanov, které obsahují konkrétní požadavky a podmínky, ale zejména z § 96d AutZ a příslušná ustanovení občanského zákoníku. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že dabingový herec nutně nemusí být členem tohoto spolku, jelikož právní vztahy mezi jím a kolektivním

⁵⁵ Stanovy INTERGRAM, aktualizovaná verze ke dni 14. 6. 2018. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/wp-content/uploads/2018/11/stanovy2018.pdf> (dále jen „stanovy“).

⁵⁶ Demonstrativní výčet konkrétních činností, kterými INTERGRAM realizuje svůj účel a poslání, je obsažen v čl. 2 odst. 4 stanov.

správce nevznikají výhradně na základě členství, ale rovněž ze zákona nebo na základě smlouvy.

Další důležitou otázkou je vnitřní struktura kolektivního správce. Ustanovení § 96e AutZ stanoví, že kolektivní správce musí mít alespoň tyto orgány: statutární orgán, nejvyšší orgán a kontrolní komise. V následujících ustanoveních pak upravuje jednotlivé z nich. Subsidiární úpravu samozřejmě představuje občanský zákoník.

Orgány kolektivního správce INTERGRAM tvoří dle čl. 4 odst. 1 jeho stanov: valné shromáždění jako nejvyšší orgán, výkonná rada jako nejvyšší orgán v době mezi konáním valného shromáždění, kontrolní komise jako kontrolní orgán, ředitel jako statutární orgán.

4 Stížnost vůči kolektivnímu správci dle § 101g AutZ z pohledu dabingového herce

Tato kapitola se věnuje institutu stížnosti dle § 101g AutZ, na kterou bude nejprve nahlédnuto v obecné rovině a následně o ní bude uvažováno z pohledu dabingového herce jako stěžovatele vůči kolektivnímu správci INTERGRAM.

4.1 Stížnost – obecné aspekty

V této podkapitole se budu věnovat obecným aspektům stížnosti, a to nejprve výkladu pojmu samotného a následně obecným otázkám konkrétního typu stížnosti dle § 101g AutZ.

4.1.1 Pojem stížnosti

Stížnost, ve starší literatuře označována též jako rekurs, je právním institutem, prostřednictvím kterého je určitá osoba (tj. stěžovatel) oprávněna domáhat se obrany či ochrany svých práv nebo zájmů, které byly narušeny zpravidla postupem nebo chováním určitého subjektu či osoby. S institutem stížnosti se lze setkat na různých místech v právním řádu, zejména jde však o právní předpisy veřejného práva, např. ve správním řádu, trestním řádu či zákonu o výkonu trestu odnětí svobody.

V té vůbec nejjobecnější rovině lze o stížnosti uvažovat ve dvojitým významu, a to jednak jako o formalizovaném opravném prostředku (např. stížnost proti usnesení policejního orgánu, soudu nebo státního zástupce, stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu či stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace), a jednak jako o prostém institutu, který slouží k obraně nebo ochraně práv či zájmů konkrétní osoby.⁵⁷

Stížnost jako prostý, a tedy nepříliš formalizovaný, právní institut, která je adresována orgánům veřejné moci, a tyto ji prošetřují a vyřizují, lze

⁵⁷ ADAMEC, Martin. Stížnost podle zákona o zdravotních službách – vybrané aspekty. *Revizní a posudkové lékařství*. Praha: ČSL J. E. Purkyně, 2019, roč. XXII, č. 1-2, s. 31.

charakterizovat jako jednoduchý, rychlý a efektivní nástroj, kterým se stěžovatel domáhá obrany nebo ochrany svých individuálních práv nebo zájmů, pokud mu právní řád neposkytuje jiný ochranný či obranný prostředek. Prvek individuality je pro stížnost stěžejním a odlišuje ji tím např. od petic, oznámení či podnětů.⁵⁸

Obecná úprava stížnostního práva je s účinností od 1. ledna 2006 obsažena v ustanovení § 175 správního řádu.⁵⁹ V současné době není žádný jiný právní předpis, který by komplexně upravoval problematiku stížností na obecné úrovni.

4.1.2 Stížnost dle § 101g AutZ jako součást transparentnosti kolektivní správy

Z výše uvedeného výkladu je zřejmé, že stížnost je primárně institutem veřejného práva. Není proto příliš obvyklé, aby stížnost byla upravena ve vztahu k právnické osobě soukromého práva. Proto lze stížnost vůči kolektivnímu správci, která je upravena v § 101g AutZ, považovat za poměrně specifický institut.

Ustanovení § 101g AutZ je velmi stručné a obsahuje pouhé dva odstavce.⁶⁰ Institut stížnosti nebyl součástí původní platné verze autorského zákona, ale byl přijat až v roce 2017, a to zásadní novelou – zákonem

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).

⁶⁰ Zákonodárce v důvodové zprávě k tomuto stručnému ustanovení uvedl: „V § 101g jsou v souladu se Směrnicí o KS obecně formulovány povinnosti kolektivního správce zajistit vlastní interní postupy pro vyřizování stížností. Tuzemští kolektivní správci mají své mechanismy pro řešení stížností již nastaveny, i když ne vždy jsou upraveny vnitřními předpisy kolektivního správce. Podle navrhované úpravy budou tyto procedury povinně součástí stanov, zveřejňovaných předepsaným způsobem. V souladu se Směrnicí je zdůrazněna obligatorní písemná forma a řádné odůvodnění vyřizovaných stížností.“ (Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění autorský zákon. Sněmovní tisk č. 724, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 7. volební období, 2013–2017.)

č. 102/2017 Sb.,⁶¹ kterým byla implementována do českého právního řádu směrnice 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu.⁶²

Předmětná evropská směrnice upravuje právní nástroje pro efektivní řízení kolektivní správy, např. formuluje konkrétní nároky v oblasti transparentnosti kolektivní správy a stanoví další pravidla, v jejichž důsledku lze očekávat zlepšení kolektivní správy a vyšší právní jistotu i uživatelskou spokojenost zúčastněných subjektů. Cílem směrnice je zajistit v rámci EU, resp. EHP tzv. „*level playing field*“, tj. stanovit takové požadavky na kolektivní správce, které zajistí vysokou úroveň správy práv, finančního řízení, transparentnosti a podávání zpráv.⁶³

Prvky transparentnosti byly implementovány do ustanovení § 99f AutZ. Zákon stanoví řadu povinností kolektivního správce, kterým budou naplněny požadavky na transparentnost, je stanovena řada informačních povinností, např. povinnost zveřejnit stanovy, podmínky členství, vzorové licenční smlouvy a mj. postup pro vyřizování stížností – viz § 99f odst. 1 písm. k) AutZ, dle kterého je kolektivní správce povinen mezi informacemi poskytované veřejnosti uveřejnit *postupy pro řešení sporů a vyřizování stížností podle § 101 a 101h*.⁶⁴ Odkaz

⁶¹ Zákon č. 102/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁶² Úprava transparentnosti v autorském zákonu je fakticky kompletně přejata z uvedené směrnice. (BARTÁK, Jan. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. In: SRSTKA, Jiří a kol. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2019, s. 328.)

⁶³ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění autorský zákon. Sněmovní tisk č. 724, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 7. volební období, 2013–2017.

⁶⁴ Porušení této povinnosti může být rozhodující skutečností při úvaze o řádném plnění povinností kolektivního správce při výkonu kolektivní správy na základě uděleného veřejnoprávního oprávnění ke kolektivní správě ve správním řízení o odnětí tohoto uděleného veřejnoprávního oprávnění ke kolektivní správě. (TELEC, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1090.)

na § 101h AutZ je chybný, jelikož správný je § 101g AutZ, nicméně jde jen o formální nepřesnost zákonodárce.

Ve výše uvedené evropské směrnici je v jejím čl. 33 stanoven požadavek, aby kolektivní správci měli své efektivní mechanismy vyřizování stížností na jejich činnost, a to jak stížností ze strany nositelů práv, tak i ze strany jiných kolektivních správců, jejichž repertoár na základě recipročních a jiných smluv spravují. Před novelizací obsahoval autorský zákon pouze obecnou úpravu týkající se nositelů práv (kolektivní správci byli povinni umožnit nositelům práv kontrolu správnosti výše jemu vyplacené odměny či případného příjmu z bezdůvodného obohacení), avšak jak uvádí důvodová zpráva k předmětné novelizaci, v praxi i před touto novelou měli všichni kolektivní správci vlastní efektivní mechanismy pro řešení stížností na činnost kolektivních správců, v některých případech upravené vnitřními předpisy.⁶⁵

Hlavním cílem a účelem právní úpravy stížnosti vůči kolektivnímu správci je dle zákonodárce zajistit existenci účinných mechanismů pro vyřizování stížností nositelů práv a jiných kolektivních správců na činnost kolektivního správce.⁶⁶

Zákonodárce původně zvažoval tři varianty, jak implementovat požadavky evropské směrnice v oblasti stížností, zejména byla řešena otázka, jaká materie má být řešena na úrovni zákona a jaká má být naopak ponechána na úrovni stanov či vnitřních předpisů kolektivních správců, a jak vyplývá z důvodové zprávy, zákonodárce přihlédl k tomu, že všichni kolektivní správci na území České republiky měli již zavedené poměrně efektivní mechanismy pro řešení stížností, proto bylo přistoupeno k variantě, kdy autorský zákon stanoví

⁶⁵ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění autorský zákon. Sněmovní tisk č. 724, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 7. volební období, 2013–2017.

⁶⁶ Jde o institut autonomie vůči obecné soukromé závazkové úpravě práv z vadného plnění závazku. (TELEC, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1148.)

minimální standard a zbytek bude upraven v rámci stanov jednotlivých kolektivních správců.⁶⁷

Komentářová literatura k ustanovení § 101g AutZ uvádí, že jde o povahově kogentní právní úpravu, jelikož se zde sleduje zajištění veřejného pořádku v oblasti správy cizího majetku spočívající v kolektivním výkonu absolutních soukromých práv dle zvláštního předpisu (viz § 1 odst. 2 občanského zákoníku).⁶⁸

4.2 Podání a vyřízení stížnosti dabingového herce vůči kolektivnímu správci INTERGRAM

Právo dabingového herce jako stěžovatele vůči kolektivnímu správci INTERGRAM je zakotveno v ustanovení § 101g AutZ. Autorský zákon obsahuje velmi stručnou úpravu, kdy kromě zakotvení tohoto práva vymezuje pouze okruh možných stěžovatelů, povinnost kolektivního správce přijmout stanovy pro postup pro vyřizování stížností,⁶⁹ povinnost kolektivního správce vyřídit stížnost bez zbytečného odkladu a povinnost kolektivního správce odůvodnit vyřízení stížnosti v případě jejího zamítnutí. Žádné další podrobnosti zákonná úprava neobsahuje a jsou ponechány na úrovni stanov kolektivního správce.

V případě kolektivního správce INTERGRAM je vyřizování stížností ve smyslu § 101g AutZ upraveno v čl. 10 stanov, který se rozkládá do dvou poměrně obecných odstavců, přičemž odstavec druhý odkazuje na podrobnější úpravu postupu pro přijímání a vyřizování stížností v příloze č. 1 stanov, kterou je Postup při vyřizování stížností (Reklamační řád) (ReklŘ).⁷⁰ Pojem stížnost se

⁶⁷ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění autorský zákon. Sněmovní tisk č. 724, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 7. volební období, 2013–2017.

⁶⁸ TELEČ, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1148.

⁶⁹ Postupy při vyřizování stížností je kolektivní správce povinen předložit již v žádosti o udělení oprávnění – viz § 96 odst. 3 písm. m) AutZ.

⁷⁰ Příloha č. 1 stanov INTERGRAM, Postup pro vyřizování stížností (Reklamační řád), verze ze dne 14. 6. 2018. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/wp-content/uploads/2018/11/stanovy2018.pdf> (dále jen „reklamační řád“ nebo „ReklŘ“).

objevuje pouze v názvu této přílohy, ale jinak je v jeho textu o stížnostech uvažováno jako o reklamacích a je poměrně nesrozumitelné, pro jaké důvody se takto kolektivní správce INTERGRAM rozhodl zaměnit zákonnou terminologii za reklamaci, což nepovažuji za vhodné. Na obsahové stránce to samozřejmě nic nemění, nicméně zejména pro právní laiky to může působit nesrozumitelně. Navíc terminologická shoda není ani mezi čl. 10 stanov, který je nazván „Vyřizování stížností“, v obou dvou odstavcích používá pojem stížnost a výraz reklamace zde používán není. Vzhledem k tomu, že reklamační řád má být provedením čl. 10 stanov, je terminologický nesoulad nejasný.

Lze tedy shrnout, že v případě podání a vyřízení stížnosti dabingového herce vůči kolektivnímu správci INTERGRAM je vycházeno ze zákonné úpravy autorského zákona, dále ze stanov kolektivního správce a zvláště pak z tzv. reklamačního řádu. Pro komplexní přístup a analýzu tohoto procesu je tak třeba kriticky hodnotit a analyzovat veškeré tyto právní přepisy a dokumenty, a zejména je důležité vyhodnotit, jaká úprava by měla být obsažena na úrovni autorského zákona a jaká úprava by měla být naopak ponechána na úrovni stanov kolektivního správce. Zákonná úprava této problematiky je velmi stručná a je tak otázkou, pokud se zákonodárce rozhodl upravit institut stížnosti ve vztahu ke kolektivnímu správci, zda tato obsahuje alespoň minimální standard právní ochrany a jistoty stěžovatele, což bude ostatně předmětem této kapitoly a konečně pak vyhodnoceno v následující podkapitole.

V této podkapitole bude představen komplexní postup při podání a vyřízení stížnosti dabingového herce jako stěžovatele vůči kolektivnímu správci INTERGRAM.

4.2.1 Osoba stěžovatele

Autorský zákon upravuje v ustanovení § 101g tři typy možných stěžovatelů. Prvním z nich je člen kolektivního správce, kterým může být v souladu s § 96d AutZ pouze nositel práv, osoba zastupující nositele práv, jiný kolektivní správce nebo právnická osoba sdružující nositele práv, kteří splňují požadavky na členství v kolektivním správci. Druhým typem stěžovatele je další nositel práv, který nespadá pod zákonné vymezení člena kolektivního správce. S ohledem na řešené téma pak většina dabingových herců bude právě těmito

nositeli práv, tj. nečleny kolektivního správce. Třetím typem stěžovatele jsou kolektivní správci.

Stanovy v čl. 10 odst. 1 označují v souladu se zákonným vymezením za stěžovatele každého člena kolektivního správce, zastupovanou osobu nebo kolektivního správce. Reklamační řád, který dle jeho bodu č. 1 provádí čl. 10 stanov, však omezuje stěžovatele výhradně jen na nositele práv, který je napřímo zastupován INTERGRAM a/nebo partnerskými kolektivními správci na základě bilaterální smlouvy uzavřené mezi INTERGRAM a partnerskými kolektivními správci.⁷¹ Z pohledu dabingového herce toto omezení není nijak problematické, jelikož splňuje vymezení stěžovatele i dle reklamačního řádu, nicméně pokud zákonná úprava požaduje, aby stanovy upravily postup i pro stížnosti kolektivních správců, není v tomto směru reklamační řád dostatečnou úpravou.

Zákon vymezuje pouze uvedené stěžovatele, žádná jiná osoba není oprávněna k podání stížnosti vůči kolektivnímu správci, což je ostatně logické. Není však vyloučeno, že i jiné osoby budou mít potřebu vytknout kolektivnímu správci nedostatky v jeho postupu či jednání, a tedy budou si chtít stěžovat. Stížnost těchto osob však nebude kvalifikovanou stížností ve smyslu autorského zákona, avšak pouhým podáním směřujícím vůči kolektivnímu správci, pro kterého i přesto může představovat důležitý podnět týkající se jeho činnosti a postupů.

Domnívám se, že zákonný okruh stěžovatelů je vymezen dostatečným způsobem a v tomto ohledu nelze zákonodárci vytknout žádné zásadní nedostatky.⁷²

⁷¹ Pokud je tedy v této práci v souvislosti s reklamačním řádem uvažováno o stěžovateli, jde o nositele práv, jak vyplývá z bodu č. 1 ReklŘ.

⁷² Irena Holcová poukazuje na to, že povinnost k vyřízení stížnosti se nevztahuje na stížnosti uživatelů. (HOLCOVÁ, Irena a kol. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 724.)

4.2.2 Důvody stížnosti

Důvody stížnosti jsou vymezeny v § 101g odst. 1 AutZ a lze je považovat za velmi široké. Je důležité poukázat na to, že autorský zákon obsahuje pouze demonstrativní výčet stížnostních důvodů (viz slovo *zejména* v § 101g odst. 1 AutZ). Lze tak dovozovat, že stížnostním důvodem může být fakticky kterákoliv spatřovaná nesprávnost v postupu nebo činnosti kolektivního správce, a tedy dabingový herec je oprávněn brojit stížností proti jakýmkoliv nedostatkům, které bude spatřovat v postupu nebo činnosti kolektivního správce INTERGRAM.

První z demonstrativně vypočtených důvodů v § 101g AutZ souvisí s pověřením výkonu kolektivní správy, kdy stěžovatel je oprávněn brojit stížností proti postupu kolektivního správce, který s uvedeným pověřením bude souviset. Jako příklad lze uvést situaci, kdy dabingový herec nebude spokojen s vzájemným pověřením výkonem kolektivní správy jiného kolektivního správce ve smyslu ustanovení § 97g AutZ, a proto vůči tomuto může podat stížnost adresovanou INTERGRAM.

Další ze zákonných důvodů se týká ukončení pověření k výkonu kolektivní správy, a tedy stěžovatel je oprávněn brojit v nejrůznějších směrech proti postupům, které se budou týkat ukončení pověření k výkonu kolektivní správy, ať již ze strany nositele práv, nebo ze strany kolektivního správce.

Mezi další důvody patří ukončení smlouvy o výkonu kolektivní správy nebo odnětí správy jen některých práv, podmínky členství, vybírání odměn příslušejících nositelům práv, srážky a rozdělování příjmů z výkonu práv.

Autorský zákon poměrně vyčerpávajícím způsobem uvádí zmíněné (velmi široké) stížnostní důvody, kterými fakticky postihuje veškerou hlavní činnost kolektivního správce. Vzhledem k tomu, že zákon obsahuje pouze demonstrativní výčet, domnívám se, že zákonná úprava je v tomto směru dostačující.

Stanovy v čl. 10 odst. 1 pak tyto zákonné důvody v doslovném znění převzaly a nijak je nerozšiřují. Jakékoliv rozšíření by však s ohledem na dikci zákona nic nezměnilo na tom, že by se stále jednalo o demonstrativní výčet.

Rovněž i reklamační řád tyto důvody uvádí v bodě č. 1, pouze jsou v některých ohledech doplněny např. o upřesnění, že jde o odměny příslušející

nositelům práv nebo že srážky se týkají inkasovaných odměn. Pouze v závěru je pak doplněno, že reklamace (stížnost) se může týkat i vyplácení odměn za výkon práv jejich nositelům, což ostatně vyplývá i ze zákonné úpravy.

4.2.3 Podání stížnosti

Právní úprava autorského zákona je velmi stručná a vlastní proces přijímání a vyřizování stížností fakticky neobsahuje a tuto problematiku ponechává na úrovni kolektivního správce, resp. na jeho stanovách. Jedinou výjimkou je požadavek na písemnou formu stížnosti, který vyplývá z § 101g odst. 1 AutZ.

Samotné podání stížnosti je tedy ponecháno na úpravě reklamačního řádu. V ustanovení bodu č. 2 ReklŘ se uvádí, že stížnost (reklamaci) lze podat prostřednictvím reklamačního formuláře, který je k dispozici na webových stránkách INTERGRAM. Dále se v tomto bodu uvádí, že reklamační formulář je pro každý případný způsob užití. Lze jej odeslat písemně, a to prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, nebo elektronicky na uvedenou e-mailovou adresu. V tomto reálně nastává poněkud problém, když deklarovaný formulář je ve skutečnosti pouhým kontaktním formulářem, který nelze samostatně stáhnout, či k němu přiložit přílohy.⁷³ Přesto bod č. 2 ReklŘ předpokládá, že tento formulář by měl obsahovat požadavky na doložení podkladů k reklamaci včetně osobních údajů stěžovatele a taktéž seznam dokumentů nutných k tomu, aby reklamace byla uznána jako relevantní. Pokud by však mělo být vycházeno pouze z tohoto ustanovení, nemohla by být ve skutečnosti žádná z reklamací uznána jako relevantní, jelikož reklamační formulář není uzpůsoben tak, jak předpokládá reklamační řád, a není možné k němu přiložit žádné přílohy.

Stěžovatel je oprávněn podat stížnost (reklamaci) buď samostatně, nebo v zastoupení. V případě zastoupení je třeba doložit originál plné moci s úředně ověřeným podpisem nositele práv (příp. úředně ověřenou kopií), nebo prostým podpisem a k tomu přiložit dobře čitelnou fotokopii platného průkazu totožnosti stěžovatele v barevném rozlišení, který bude obsahovat podpis nositele práv. V této souvislosti se lze pozastavit nad poměrně přísným požadavkem na

⁷³ *Chci reklamovat. Intergram.cz* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/pro-nositele-prav/chci-reklamovat/>

přiložení fotokopie průkazu totožnosti, tento požadavek je nestandardní a zůstává otázkou, zda po stěžovateli nejsou zbytečně vyžadovány osobní údaje. V případě zahraničních nositelů práv, kteří jsou zastupováni zahraničním partnerským kolektivním správcem, mohou tito podat stížnost (reklamací) výhradně prostřednictvím tohoto zahraničního partnerského kolektivního správce. Uvedený požadavek na stížnost (reklamací) nositelů práv lze považovat za rozporný s § 101g odst. 1 AutZ, který zakotvuje právo stěžovatelů na podání stížnosti a nestanoví povinnost, aby v případě určité skupiny nositelů práv musela být stížnost podána prostřednictvím zahraničního kolektivního správce.

Komentářová literatura k podání stížnosti dle § 101g AutZ uvádí, že nejde o stížnost ve smyslu podnětu k zahájení správního řízení, proto by měla relevantní stížnost splňovat obecné nároky na právní jednání dle § 545 a násl. občanského zákoníku.⁷⁴

Za předpokladu splnění výše uvedených podmínek je pak řádně doručená stížnost kolektivním správcem INTERGRAM zaevidována do reklamačního systému a následně předána k řešení příslušnému útvaru, o čemž je stěžovatel písemně vyrozuměn. Součástí vyrozumění je i poučení stěžovatele o postupu vyřizování reklamací dle reklamačního řádu. V této souvislosti lze ocenit, že stěžovatel bude o tomto kroku zvlášť vyrozuměn, což je odlišné od stížnosti proti postupům vykonavatelů veřejné správy, kdy např. § 175 správního řádu žádnou takovou povinnost nestanoví. Poučení o postupu vyřizování stížnosti (reklamací) lze s ohledem na veřejnou dostupnost reklamačního řádu považovat za zbytné, nikoli však v rozporu s právní jistotou stěžovatele. Není bez zajímavosti, že reklamační řád užívá na několika místech budoucí čas, např. v této souvislosti je užíván u poučení, když v bodu č. 4 uvádí: „*Součástí vyrozumění bude i poučení nositele práv o postupu vyřizování reklamací dle tohoto reklamačního řádu.*“ Budoucí čas je v dokumentech tohoto typu poměrně neobvyklý, naopak je užíván spíše při výkladech či metodikách ohledně nové právní úpravy. Jde samozřejmě jen o formulační výtku, nicméně reklamační řád v důsledku toho působí nepřesvědčivě, jelikož se na některých místech tváří jako něco, co teprve bude, nicméně reklamační řád již reálně existuje.

⁷⁴ CHALOUPKOVÁ, Helena – HOLÝ, Petr. *Autorský zákon: komentář*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 257.

Pokud bude stížnost neúplná, příp. v ní bude třeba něco doplnit, INTERGRAM v souladu s bodem č. 5 ReklŘ stěžovatele vyzve k doplnění potřebných údajů. V případě, že tyto údaje nebudou stěžovatelem doplněny ve lhůtě 14 dnů po zaslání takové písemné výzvy, může být stížnost zamítnuta. Zde je třeba zdůraznit slovo *může*, jedná se tedy o uvážení kolektivního správce. Dále stojí za zmínku, že uvedená lhůta se podle reklamačního řádu počítá od zaslání písemné výzvy, nikoli od jejího doručení. Přitom je zcela běžné, že právní relevance je zpravidla přikládána dokumentům doručeným, nikoli pouze odeslaným. V této souvislosti lze spatřovat poměrně zásadní nedostatek v uvažovaném ustanovení reklamačního řádu. Pokud jde o samotnou lhůtu 14 dnů, domnívám se, že jde o lhůtu dostatečně dlouhou, kdy stěžovatel má dostatek času k tomu, aby svoji stížnost mohl případně doplnit.

V bodu č. 5 ReklŘ je dále uvedeno, že INTERGRAM se zabývá stížnostmi (reklamací) pouze v intencích jejího předmětu a nezkoumá okolnosti, které s předmětem stížnosti (reklamace) nesouvisí. V tomto případě jde o velmi logický požadavek.

4.2.4 Vyřízení stížnosti

Autorský zákon v ustanovení § 101g odst. 2 stanoví pouhé tři požadavky na vyřizování stížností – formu vyřízení stížnosti, lhůtu pro vyřízení stížnosti a požadavek na odůvodnění v případě zamítnutí stížnosti.

Písemná forma je tedy stanovena nejen pro podání stížnosti, ale rovněž i pro její vyřízení. Jde o zcela logický požadavek a opak by byl v tomto případě nesrozumitelný. Vzhledem k tomu, že kolektivní správce není orgánem veřejné moci a vyřízení stížnosti nepředstavuje žádný postup dle procesních předpisů, nebude o vyřízení stížnosti vydáno žádné usnesení ani jiné rozhodnutí. Stížnost tak bude vyřízena prostým přípisem, který by však měl splňovat určité požadavky, jako je např. přesvědčivé odůvodnění a přezkoumatelnost postupu kolektivního správce, byť toto uvádím s vědomím toho, že neexistuje žádný právní nárok na přezkoumání stížnosti vůči kolektivnímu správci.

Druhým zákonným požadavkem na vyřízení stížnosti je lhůta, ve které musí být vyřízena. Ustanovení § 101g odst. 2 AutZ požaduje, aby byla vyřízena bez zbytečného odkladu. Výraz bez zbytečného odkladu je neurčitým právním

pojmem a s ohledem na právní jistotu stěžovatele by bylo namíste vyjádřit lhůtu přesněji. Přestože je povinnost bezodkladného vyřízení určitého podání poměrně uspokojivě řešena v judikatuře, jedná se o závěry učiněné ve vztahu k postupům orgánů veřejné moci, a je proto otázkou, zda jsou takové judikatorní závěry relevantní i ve vztahu ke kolektivnímu správci. Zejména s ohledem na postavení a strukturu kolektivního správce je zřejmé, že vyřízení stížnosti bez zbytečného odkladu zřejmě bude vykládáno poněkud odlišně, než je tomu v případě orgánů veřejné moci. Přesto se domnívám, že lhůta pro vyřízení stížnosti by měla být konkretizována přímo v zákonné úpravě.

Komentářová literatura v souvislosti s lhůtou pro vyřízení stížnosti, resp. v souvislosti s jejím nedodržením na straně kolektivního správce poukazuje na to, že se jejího vyřízení lze domáhat v civilním soudním řízení žalobou na nepeněžitě plnění. Kromě toho může být nesplnění této povinnosti důvodem pro uložení povinnosti k nápravě dohledovým orgánem, kterým je Ministerstvo kultury. Jde však výhradně o neplnění, možnost věcného přezkoumání vyřízení stížnosti ze strany soudu či Ministerstva kultury je jinak vyloučena.⁷⁵ Irena Holcová v komentáři k autorskému zákonu pak uvádí, že při nevyřízení stížnosti včas se zřejmě předpokládá subsidiární použití spolkového práva dle občanského zákoníku.⁷⁶

Posledním zákonným požadavkem je uvedení důvodů pro případ zamítnutí stížnosti. Tento požadavek lze označit jednoznačně za správný, jelikož jej lze považovat za právo stěžovatele na odůvodnění jeho stížnosti. Nicméně i v případě vyhovění, příp. částečného vyhovění stížnosti je zcela oprávněným požadavkem, aby vyřízení stížnosti bylo řádně a přesvědčivě odůvodněno.

Stanovy v čl. 10 odst. 2 tyto zákonné požadavky převzaly, pouze k písemnému vyřízení stížnosti se zde uvádí, že za něj lze považovat i vyřízení prostřednictvím elektronických prostředků, a v podrobnostech je pak odkazováno na reklamační řád.

⁷⁵ TELEČ, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář. 2.*, upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1148-1149.

⁷⁶ HOLCOVÁ, Irena a kol. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 724.

Dle bodu č. 6 Reklář INTERGRAM provádí posouzení stížnosti (reklamacie) podle objektivních kritérií a v souladu s platnou legislativou, autorským zákonem, smlouvou o zastupování uzavřenou s nositelem práv či přihláškou k evidenci práv a se svými vnitřními předpisy. Právní předpisy, konkrétní smlouva či příslušné vnitřní předpisy nejsou z pohledu posouzení stížnosti (reklamacie) nijak problematické, nicméně zůstává otázkou, jakým způsobem lze vykládat pojem objektivní kritéria v tomto konkrétním případě. Je třeba si uvědomit, že INTERGRAM bude posuzovat a vyřizovat stížnost podanou vůči němu, proto ze zcela logických důvodů nelze vyloučit určitý subjektivní prvek, který tak bude v rozporu s objektivními kritérii. Je přirozené, že každý, kdo posuzuje stížnost na vlastní jednání, nemůže být zcela objektivní. Reklamační řád požadavek na objektivní kritéria blíže nerozvádí a autorský zákon o něm mlčí. I pokud by však autorský zákon upravoval požadavky na objektivitu, zřejmě by nebylo možné jí plně docílit, a to právě s ohledem na výše uvedené.

Je s podivem, že reklamační řád nevyklučuje z vyřízení stížnosti (reklamacie) osobu, proti které, příp. proti jejímu postupu, je směřována. Toto ostatně patří mezi základní požadavky pro případ vyřizování stížností v oblasti veřejné správy.

Pokud jde o proces vyřízení stížnosti (reklamacie), reklamační řád neupravuje žádné konkrétní požadavky kladené na postup kolektivního správce. Ostatně takový požadavek neobsahuje ani obecná úprava správního řádu v případě stížnosti v oblasti veřejné správy. Nicméně reklamační řád obsahuje určitá kritéria pro posouzení stížnosti ve vztahu ke dvěma oblastem – 1) vyúčtování odměny vybrané na území České republiky za užití výkonů či záznamů, 2) rozdělení či vyplacení odměn vybraných v zahraničí.

Co se týká vyúčtování odměny vybrané na území České republiky za užití výkonů či záznamů, bližší postup je upraven v bodech č. 6 a 7 Reklář. Dle bodu č. 6 Reklář v případě stížnosti (reklamacie) týkající se vyúčtování odměny vybrané na území České republiky za užití výkonů či záznamů, je INTERGRAM oprávněn ověřovat pravdivost a úplnost údajů co do jejich povahy, rozsahu, druhu výkonů či záznamů a způsobu jejich užití v součinnosti s nositelem práv a příslušným uživatelem výkonů či záznamů. Bod č. 7 Reklář následně upravuje postup pro případ datově objemných stížností (reklamací). V případě datově objemných stížností (reklamací) týkajících se užití příslušných výkonů či záznamů

obsahujících více než 100 užití příslušných výkonů či záznamů může INTERGRAM (tedy kolektivní správce má možnost, nikoliv povinnost) vyhodnotit oprávněnost této reklamace pouze na reprezentativním vzorku dat, který obsahuje alespoň 100 užití výkonů či záznamů. Závěry z tohoto vzorku dat mohou být zobecněny na celý předmět stížnosti (reklamace), a to zejména v případě, kdy INTERGRAM požádá uživatele o ověření užití výkonů či záznamů a uživatel se jednoznačně vyjádří pouze k části užití výkonů či záznamů. Vyčíslení případných dodatečných nároků nositele práv může být provedeno na základě tohoto vzorku dat.

Co se týká rozdělení či vyplacení odměn vybraných v zahraničí, je úprava postupu obsažena v čl. 8 ReklŘ. V případě stížnosti (reklamace) nositele práv podanou v souvislosti s rozdělením či vyplacením odměn vybraných ze zahraničí, prošetří se její správnost podle došlých podkladů, a postoupí se obsah stížnosti (reklamace) příslušnému partnerskému kolektivnímu správci jako vlastní stížnost (reklamace), a současně se požádá o její prověření. Pro postup vyřizování stížnosti (reklamace) podle věty první se přiměřeně použijí ostatní ustanovení tohoto reklamačního řádu. Stížnost (reklamaci) dle tohoto ustanovení lze podat, pokud INTERGRAM měl v době užití výkonu či záznamu uzavřenu bilaterální smlouvu typu A s příslušným zahraničním partnerským kolektivním správcem, která specifikuje, pro jaké druhy práv a kategorie nositelů práv jsou odměny vyměňovány mezi těmito partnerskými kolektivními správci.

Reklamační řád rovněž reaguje na změny v oblasti osob kolektivních správců, kdy v bodu č. 9 uvádí, že pokud by během řešení stížnosti (reklamace) týkající se užití příslušných výkonů či záznamů bylo zjištěno, že nositel práv byl v příslušném období na území České republiky zastupován pro stejný druh práv a stejný výkon či záznam i jiným kolektivním správcem (např. nezávislým správcem práv či zahraničním partnerským kolektivním správcem), může být vyřízení stížnosti (reklamace) odloženo až do doby, než nositel práv tento konflikt mandátů vyřeší s dotčeným správcem práv. Do vyřešení této situace nemůže nositel práv požadovat vyplacení příslušných odměn, které pro něj INTERGRAM vybral. INTERGRAM nevyplatí příslušné odměny ani v případě, kdy tyto byly nositeli práv již vyplaceny prostřednictvím zahraničního partnerského kolektivního správce. Vzhledem k tomu, že stěžovatel, resp. v řešeném případě dabingový herec může být zastupován více kolektivními správci, zejména s ohledem na stále poměrně nový zákonný institut nezávislého správce práv dle

§ 104 AutZ, je tento požadavek reklamačního řádu zcela logický a velmi přesně reaguje na možnost vícera správců.

Stěžejní otázkou v případě vyřízení stížnosti je lhůta. Jak již bylo výše uvedeno, ustanovení § 101g odst. 2 AutZ stanoví, že kolektivní správce je povinen stížnost vyřídit bez zbytečného odkladu. Tento požadavek byl následně převzat do čl. 10 odst. 2 stanov. Reklamační řád v bodu č. 10 upravuje tzv. základní lhůtu pro vyřízení stížnosti (reklamace), a to 90 dnů od jejího řádného doručení. INTERGRAM během této lhůty rozhodne o oprávněnosti podané stížnosti a zároveň v této lhůtě informuje stěžovatele o průběhu vyřizování stížnosti a o zvoleném způsobu jejího vyřízení. Z textu toho bodu vyplývá, že lhůt pro vyřízení stížnosti bude několik, když reklamační řád hovoří o základní lhůtě, nicméně žádnou další (rozšířenou) lhůtu reklamační řád neobsahuje. Určitě lze však uvažovat o rozšířené lhůtě např. při vyřizování stížnosti týkající se rozdělení či vyplacení odměn vybraných v zahraničí, kdy poměrně složitý postup je upraven v bodu č. 8 ReklŘ (viz výše).

Dle reklamačního řádu nelze uvedenu lhůtu více prodlužovat, nicméně pokud během ní kolektivní správce stížnost nevyřídí, neexistuje pro překročení této lhůty žádná sankce. Lze snad uvažovat o tom, že po jejím uplynutí by stěžovatel mohl učinit podnět příslušnému orgánu veřejné moci, kterým je v tomto případě Ministerstvo kultury, avšak s ohledem na nenárokovost podnětu nelze uvažovat o dostatečné ochraně, která by bylo možné považovat za efektivní.

Jak již bylo uvedeno výše, ustanovení § 101g odst. 2 AutZ stanoví požadavek na písemnou formu vyřízení stížnosti. K vyřízení stížnosti zpravidla dochází přípisem či jiným dopisem, který je adresován stěžovateli. Bod č. 10 ReklŘ hovoří o rozhodnutí INTERGRAM či rozhodnutí partnerského kolektivního správce. Vzhledem k tomu, že INTERGRAM není orgánem veřejné moci, označení rozhodnutí je nepřesné, nicméně jde spíše o formální výtku. Dle poslední věty bodu č. 10 ReklŘ musí být takové rozhodnutí řádně odůvodněné. Tedy v tomto směru jde reklamační řád nad rámec autorského zákona, který v § 101g odst. 2 požaduje uvedení důvodů pouze v případě zamítnutí stížnosti. V tomto ohledu lze reklamační řád velmi vyzdvihnout.

Požadavek na odůvodnění vyřízení stížnosti je dále obsažen v bodu č. 12 Reklář, který se týká neoprávněných či bezdůvodných stížností (reklamací). Pokud INTERGRAM vyhodnotí podanou stížnost (reklamací) jako neoprávněnou či bezdůvodnou, zamítne takovou stížnost a uvede důvody jejího zamítnutí. Dle reklamačního řádu se jedná zejména o případy, kdy stěžovatel (nositel práv) neplnil své povinnosti vůči INTERGRAM, které mu plynou z uzavřené smlouvy o zastupování či přihlášky k evidenci jeho práv, jako je včasné a řádné předložení potřebných informací či dokladů vztahujících se k zajišťování či uplatňování jeho nároků vůči uživatelům. INTERGRAM spojuje se zamítnutím stížnosti zejména neplnění povinností stěžovatele vůči kolektivnímu správci, přičemž pokud stěžovatel namítá relevantní argumentaci, skutečnost, kdy neplní vůči kolektivnímu správci nějaké (jiné a nesouvisející) povinnosti, je tak lichá.

Reklamační řád nestanoví další postup kolektivního správce pro případ oprávněnosti stížnosti. V bodu č. 11 je pouze stanoveno, že výplata případného dodatečného nároku na odměnu za užití výkonů či záznamů bude stěžovateli (nositeli práv) zaslána obvyklým způsobem do 30 dnů po kladném vyřízení stížnosti (reklamace). Přestože řešení stížnosti bude individuální, bylo by vhodné, aby v reklamačním řádu byla alespoň obecně stanovena povinnost kolektivního správce přijmout opatření k nápravě, příp. zjednat nápravu v případě oprávněnosti stížnosti. Tato povinnost je např. stanovena ve správním řádu, kdy je zcela legitimním požadavkem, aby došlo k nápravě.

4.2.5 Stížnost jako prostředek neformální kontroly kolektivního správce

V případě stížnosti ve veřejné správě představuje tato jeden z prostředků kontroly veřejné správy. Lze hovořit o tzv. neformální kontrole,⁷⁷ jelikož se jedná o neformální právní institut. Podání stížnosti totiž v rámci určitého orgánu veřejné správy, příp. u jeho nadřízeného orgánu vyvolá určité kontrolní prvky. Z uvedeného výkladu je zřejmé, že kolektivní správce je odlišnou osobou od subjektů či vykonavatelů veřejné správy, na které je kladena zvýšená kontrola. Přesto se zákonodárce pro výše uvedené důvody rozhodl k tomu, že

⁷⁷ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 389 a násl.

kolektivní správa bude transparentní a kolektivním správcům za tímto účelem stanovil řadu povinností, mezi které patří i vyřizování stížností.

Domnívám se, že i v případě kolektivního správce by mohly být alespoň částečně převzaty prvky neformální kontroly, kdy bych se přiklonila např. k povinnosti kolektivního správce uvádět statistiky ohledně podaných a vyřízených stížností ve výroční zprávě, příp. v přísnější povinnosti poskytovat tyto statistiky Ministerstvu kultury, které nad kolektivními správci vykonává dozor.

5 Vyhodnocení řešené problematiky

V předchozích částech bakalářské práce bylo poukázáno jak na pozitiva, tak i na nedostatky úpravy podávání a vyřizování stížností vůči kolektivnímu správci, kdy na tuto problematiku bylo nahlíženo z pohledu dabingového herce. Řešená problematika je částečně upravena na úrovni zákona, a částečně na úrovni stanov kolektivního správce, v tomto případě na úrovni stanov a jejich přílohy kolektivního správce INTERGRAM. Úpravu na obou těchto úrovních shrnu v této kapitole, pokud jde o spatřované nedostatky, zaujmu k nim vlastní návrh řešení, které bude obsahovat i návrhy *de lege ferenda*, resp. ve vztahu k autorskému zákonu návrhy *de lege ferenda*, ve vztahu ke stanovám INTERGRAM a jejich příloze pak půjde o návrhy doporučující.

Nejprve se budu věnovat zákonné úpravě stížnosti vůči kolektivnímu správci, která je obsažena v autorském zákonu. Jde o velmi stručnou úpravu, která poskytuje skutečně jen kusý základ pro podávání a vyřizování stížností. Je pochopitelné, že se v tomto případě nejedná o stížnost vůči orgánu veřejné moci, což se logicky musí promítnout i do stručnosti právní úpravy, nicméně kolektivní správce je poměrně specifickým subjektem a pokud se zákonodárce rozhodl pro transparentnost jeho činnosti, je otázkou, zda je takováto stručnost vhodná. Pokud je smyslem a účelem nejen transparentnost, ale v rámci ní i právní jistota stěžovatele, v tomto případě dabingového herce, nelze uvažovat o tom, že by zákonná úprava byla v tomto směru bez vad. Lze samozřejmě ocenit, že zákonodárce v § 101g odst. 2 AutZ stanovil alespoň minimální požadavky na písemnou formu vyřízení stížnosti, kterou je kolektivní správce povinen vyřídit bez zbytečného odkladu a v případě jejího zamítnutí musí toto dostatečně odůvodnit, nicméně k posílení právní jistoty stěžovatele jde o stanovení skutečně minimálních požadavků.

Jednoznačně lze ocenit široký okruh osob stěžovatelů, které autorský zákon v § 101g odst. 1 vymezuje. Ochrana či obrana prostřednictvím tohoto institutu by tak měla být zaručena každé osobě v souvislosti s výkonem kolektivní správy. Dále lze ocenit demonstrativní výčet důvodů stížnosti, ze kterého je zřejmé, že stěžovatel je oprávněn brojit stížností proti fakticky jakýmkoliv spatřovaným nedostatkům v postupech či činnosti kolektivního správce. Taktéž oceňuji požadavek na písemnou formu, a to nejen v případě vyřízení stížnosti, ale i v případě jejího podání, jelikož kolektivní správce není

orgánem veřejné moci a jen stěžít lze předpokládat, že by u něj mohla být podána ústně do protokolu.

Pokud jde o spatřované nedostatky zákonné úpravy, autorskému zákonu lze zejména vytknout, že nekonkretizuje lhůtu pro vyřízení stížnosti na straně kolektivního správce. Jsem si vědoma toho, že by bylo náročné stanovit konkrétní časový úsek, zvláště pak s přihlédnutím k tomu, že se stížnosti mohou týkat i zahraničních subjektů, s nimiž bude třeba věc řešit. Nicméně s ohledem na právní jistotu stěžovatele, kdy nemá žádnou jinou obranu v případě nečinnosti kolektivního správce, bych považovala za vhodné konkretizovat lhůtu pro vyřízení stížnosti. Dále lze zákonné úpravě vytknout, že vedle požadavku na odůvodnění vyřízení stížnosti v případě jejího zamítnutí neobsahuje požadavek na odůvodnění v případě jejímu vyhovění, což by nemuselo mít význam výhradně pro stěžovatele, ale i např. pro vnitřní procesy v rámci kolektivního správce. Další z výtek ve vztahu k zákonné úpravě je nestanovení povinnosti zjednat nápravu v případě oprávněné stížnosti, byť se to zřejmě automaticky předpokládá.

A konečně jako poměrně zásadní nedostatek spatřuji absenci stížnosti jako prostředku pro neformální kontrolu kolektivního správce, kdy bych se jednoznačně přiklonila k tomu, aby zákon vyžadoval zveřejnění statistických dat ohledně agendy stížností ve výroční zprávě kolektivního správce, příp. aby tato data byla povinně předávána Ministerstvu kultury jako orgánu veřejné moci, který nad kolektivními správci vykonává dohled.

Domnívám se, že pokud by došlo k doplnění a zpřesnění zákonné úpravy o výše uvedené, byla by právní úprava stížnosti vůči kolektivnímu správci dostatečná a zbytek matérie bych pak ponechala již na úrovni stanov konkrétních kolektivních správců. Pokud by kolektivní správce byl orgánem veřejné moci, přiklonila bych se k podrobnější zákonné úpravě, nicméně s ohledem na právní formu kolektivního správce považuji za vhodné, aby na zákonné úrovni byl stanoven minimální standard, kterým bude naplněna jednak transparentnost kolektivní správy, a jednak jím bude zaručena právní jistota stěžovatele.

Pokud jde o provedení zákonné úpravy na úrovni stanov kolektivního správce, ve vztahu k INTERGRAM považuji za vhodné zvolené řešení, když postup pro vyřizování stížností nebyl vtělen do textu stanov, ale byl pouze

stručně zmíněn s odkazem na přílohu ke stanovám, což je velmi přehledné řešení.

Pokud jde o přílohu stanov č. 1, která je nazvána Postup pro vyřizování stížností (Reklamační řád), považuji za problematické, pokud je zde stížnost terminologicky zaměňována s reklamací a fakticky se pojem stížnost objevuje pouze v názvu této přílohy. Nepovažuji to za vhodné ani za srozumitelné. Materiálně samozřejmě není v kontextu této přílohy stanov rozdílu v tom, zda jde o stížnost nebo reklamaci, avšak z formálního hlediska je to poněkud problematické. Jako další výtku k reklamačnímu řádu pak považuji, že v některých částech připomíná spíše návrh či nějaké výkladové stanovisko (např. zmíněné užívání budoucího času), což je jistě na škodu, jelikož text dokumentů na této úrovni se v budoucím času nekoncepuje. Reklamační řád tak na několika místech působí spíše jako přípravná (pracovní) a nikoli finální verze.

Rovněž je problematický okruh osob stěžovatelů, které reklamační řád vymezuje výhradně jako nositele práv, přitom zákonná úprava mezi osoby stěžovatelů zahrnuje taktéž jiné kolektivní správce. Není proto zřejmé, pokud by vůči INTERGRAM podal stížnost jiný kolektivní správce, podle jakých pravidel by se podání a vyřízení takové stížnosti řídilo.

Za velmi zásadní nedostatek pak považuji, pokud reklamační řád stanoví, že stěžovatel je oprávněn podat stížnost prostřednictvím reklamačního formuláře, který bude umístěn na webových stránkách INTERGRAM a bude možné k němu přiložit přílohy, eventuálně jej i vytisknout a odeslat prostřednictvím doručovatele poštovních služeb, přičemž ve skutečnosti je na webových stránkách INTERGRAM pouze umístěn kontaktní formulář, k němuž nelze připojit přílohy a ani jej nelze po vyplnění vytisknout a odeslat fyzicky, jak předpokládá reklamační řád.

Lze však velmi ocenit, že dle reklamačního řádu bude stěžovatel vyzooměn o zaevidování jeho stížnosti a o předání věci k řešení příslušnému útvaru. Tato povinnost není upravena např. ani ve správním řádu.

Za další nedostatky reklamačního řádu považuji, že je zde nepřesně označena lhůta pro vyřízení stížnosti, kdy je zde stanovena základní lhůta, avšak již není stanovena žádná jiná (rozšířená) lhůta, kdy v takovém ohledu je základní označení lhůty zbytné. Kromě toho považuji tuto lhůtu za velmi dlouhou,

zejména pokud jde o jednoduché stížnosti, ale naopak lhůta by se mohla zdát krátká v případech, kdy by bylo nutné vyžádat stanovisko od zahraničních subjektů. Bylo by proto namístě, aby základní lhůta pro jednoduché stížnosti byla kratší a naopak lhůta v případě složitějších stížností byla stávajících 90 dnů, příp. delší, pokud by to bylo dostatečně odůvodněno.

Dále považuji za nedostatek, když reklamační řád nestanoví základní požadavek na vyřizování stížností, kterým je, že osoba, proti níž, příp. proti jejímu postupu stížnost směřuje, není automaticky vyloučena z prošetření a vyřízení stížnosti. Naopak bylo by žádoucí, pokud by reklamační řád stanovil osobu nebo útvar, příp. orgán vyplývající ze stanov, který by byl příslušný k vyřízení stížnosti.

Za zásadní nedostatek, jak již bylo stanoveno u zákonné úpravy, považuji situaci, kdy reklamační řád, příp. stanovy nezakotví povinnost, aby byly statistiky ohledně stížnostní agendy zveřejňovány ve výroční zprávě INTERGRAM, což by nejen naplňovalo požadovanou transparentnost kolektivní správy, ale stížnost by navíc byla prostředkem neformální kontroly, kdy nyní může sloužit výhradně k vnitřní neformální kontrole.

Rovněž není bez zajímavosti otázka ohledně dvojinstančnosti vyřízení stížnosti. Např. obecná právní úprava stížností dle správního řádu upravuje dvojinstančnost, kdy pokud stěžovatel nesouhlasí se způsobem vyřízení stížnosti správním orgánem, je oprávněn požádat o přešetření nadřízený správní orgán. V případě kolektivního správce nelze uvažovat o dvojinstančnosti, nicméně kolektivní správce má samozřejmě možnost zřídit orgán, příp. určit některý ze stávajících orgánů k tomu, aby se zabýval případným přešetřením vyřízení stížnosti v situaci, kdy stěžovatel nebude souhlasit s vyřízením jeho stížnosti.

Pokud jde o reklamační řád, i tento předpis vykazuje řadu nedostatků, nicméně na rozdíl od zákonné úpravy nejsou jeho změny z pohledu procedury natolik složité. Nicméně veškeré uvedené návrhy ve vztahu ke stanovám nebo reklamačnímu řádu jsou výhradně doporučujícího charakteru a nejedná se o návrhy *de lege ferenda*, jelikož tyto dokumenty nejsou právními předpisy.

6 Závěr

V předložené bakalářské práci jsem se věnovala institutu stížnosti dle autorského zákona z pohledu dabingového herce, který je součástí transparentnosti kolektivní správy. Jde o téma, které je v prostředí českého dabingu velmi aktuální, resp. výkon kolektivní správy a její transparentnost je velmi aktuálním tématem, avšak v odborné literatuře mu není věnován dostatečný prostor.

Stížnost lze obecně považovat za ten vůbec nejběžnější a nejdostupnější prostředek obrany a ochrany v případě, že bylo zasaženo do něčích práv či zájmů, v tomto případě do práv či zájmů dabingového herce. Jde tedy o ten zřejmě vůbec nejzásadnější a nejběžnější institut, kterým dabingový herec disponuje vůči postupům a činnostem kolektivního správce, v tomto případě kolektivního správce INTERGRAM.

Stěžejní je u tohoto institutu právní úprava, které jej zakotvuje a upravuje nejen právo na podání stížnosti, ale také základní požadavky na podání a vyřízení stížnosti. Právní úprava, která je obsažena v autorském zákonu, je velmi stručná a předpokládá, že bližší postup bude upraven na úrovni stanov kolektivního správce. Bylo tak nutné analyzovat a kriticky hodnotit nejen právní úpravu, ale i stanovy kolektivního správce INTERGRAM a zejména jejich přílohu tzv. reklamační řád, v němž je upraven postup pro podávání a vyřizování stížností.

Právní úprava, jakož i stanovy a jejich příloha obsahují nejen kvalitní úpravu, ale taktéž řadu nedostatků, které bylo třeba podrobit kritické analýze. Na veškerá pozitiva i negativa bylo poukázáno napříč jednotlivými kapitolami této práce a následně byly shrnuty v předchozí kapitole, v níž byly kromě toho předloženy návrhy *de lege ferenda* ve vztahu k autorskému zákonu, ale též doporučující návrhy ve vztahu ke stanovám a reklamačnímu řádu kolektivního správce INTERGRAM.

Na veškeré úvahy a závěry je třeba nahlížet i tou optikou, že kolektivní správce INTERGRAM není orgánem veřejné moci, nicméně jeho postavení (a dlouhodobý faktický monopol) je hoden určité zvláštní úpravy. Proto by zákonná úprava měla obsahovat alespoň minimální standard, který zajistí právní

jistotu stěžovatele. Zákonné úpravě by pak měl odpovídat i reklamační řád, který je v současné době v některých částech natolik zmatečný, že lze doporučit jeho změny, na základě kterých by došlo k naplnění smyslu a účelu autorského zákona.

Smyslem této práce bylo kromě kritické analýzy vybrané problematiky rovněž předložit zdroj, který v současné době ve vztahu k řešenému tématu schází, proto budu ráda, pokud se mi tento cíl podařilo naplnit.

Závěrem bych si dovolila citovat slova Jana Bartáka: *„Moderní, dobře vybalancovaný systém kolektivní správy by tak měl na jedné straně zajišťovat dostatečnou a účinnou ochranu nositelům práv a adekvátní výši odměn ve vztahu k užitím jejich děl, resp. jiných předmětů ochrany, k nimž kolektivní správce na podkladě pověření od nositelů práv vykonává správu práv hromadně nebo k jejich užitím, která nejsou umožněna ze zákona, a na druhé straně snadnou dostupnost práv k takovým užitím pro uživatele za přiměřenou cenu.”*⁷⁸ Domnívám se, že právě institut stížnosti je jedním z klíčových právních institutů, který má své místo v moderním a dobře vybalancovaném systému kolektivní správy.

⁷⁸ BARTÁK, Jan. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. In: SRSTKA, Jiří a kol. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2019, s. 294.

Seznam použitých zdrojů

Knížní a časopisecké zdroje:

1. ADAMEC, Martin. Stížnost podle zákona o zdravotních službách – vybrané aspekty. *Revizní a posudkové lékařství*. Praha: ČSL J. E. Purkyně, 2019, roč. XXII, č. 1-2, s. 31-38. ISSN 1214-3170.
2. BOHÁČOVÁ, Jana. *Tvůrčí a technologické postupy filmového dabingu*. Praha: SPN, 1976. 47 s.
3. HARTMANOVÁ, Dagmar. *Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským*. Praha: Linde, 2000. 143 s. ISBN 80-7201-218-5.
4. HOLCOVÁ, Irena a kol. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. xxxvii, 1652 s. ISBN 978-80-7598-049-6.
5. CHALOUPKOVÁ, Helena – HOLÝ, Petr. *Autorský zákon: komentář*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017. xxi, 364 s. ISBN 978-80-7400-671-5.
6. KRAUS, Jiří a kol. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Praha: Academia, 2005. 879 s. ISBN 80-200-1351-2.
7. LEVINSKÝ, Otto (ed.) a kol. *Film a filmová technika*. Praha: SNTL, 1974. 353 s.
8. LINHART, Jiří a kol. *Slovník cizích slov pro nové století*. Litvínov: Dialog, 2007. 412 s. ISBN 80-7382-005-6.
9. MATĚJČNÝ, Tomáš. *Kolektivní správa autorských práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 126 s. ISBN 978-80-7380-528-9.
10. SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 497 s. ISBN 978-80-7478-002-8.
11. SRSTKA, Jiří a kol. *Autorské právo a práva související*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2019. 432 s. ISBN 978-80-7502-386-5.
12. TALPOVÁ, Sylva. *Kapitoly o dabingu*. Brno: JAMU, 2013. 58 s. ISBN 978-80-7460-044-9.
13. TELEČEK, Ivo – TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 2., upravené vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. xix, 1295 s. ISBN 978-80-7400-748-4.
14. WALLÓ, Olga. *Herec v dabingu*. Praha: SPN, 1987. 48 s.
15. WALLÓ, Olga. *Režie dabingu*. Praha: SPN, 1987. 50 s.

Právní předpisy:

1. Zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon).
2. Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon).
3. Vyhláška Ministerstva kultury č. 241/1991 Sb., o výhradním oprávnění některých organizací zastupujících autory nebo výkonné umělce.
4. Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi.
5. Zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů. Některá ustanovení tohoto zákona jsou však i v současné době stále platná a účinná.
6. Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).
7. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.
8. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
9. Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).
10. Směrnice 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právu k užití hudebních děl online na vnitřním trhu.
11. Zákon č. 102/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní zdroje a dokumenty:

1. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu autorského zákona. Sněmovní tisk č. 443, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 3. volební období, 1998–2002.
2. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění autorský zákon. Sněmovní tisk č. 724, Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 7. volební období, 2013–2017.
3. *Chci reklamovat. Intergram.cz* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/pro-nositele-prav/chci-reklamovat/>
4. *Kapitoly z historie INTERGRAM. Intergram.cz* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/kapitoly-z-historie-intergram/>

5. Příloha č. 1 stanov INTERGRAM, Postup pro vyřizování stížností (Reklamační řád), verze ze dne 14. 6. 2018. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/wp-content/uploads/2018/11/stanovy2018.pdf>
6. Stanovy INTERGRAM, aktualizovaná verze ke dni 14. 6. 2018. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/wp-content/uploads/2018/11/stanovy2018.pdf>